

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Факультет економіки та менеджменту
Кафедра економіки, підприємництва та туризму
Кваліфікаційна робота на правах рукопису**

ФОМИЧЕВА Світлана Антонівна

УДК 658.8:339.137.1

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

**«ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ
СВК «РУЖИНСЬКИЙ»**

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 051 «ЕКОНОМІКА»

Подається на здобуття освітнього ступеня «Магістр», кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

Світлана ФОМИЧЕВА

Керівник роботи:

**к.е.н., доцент, доцент кафедри
економіки, підприємництва та туризму
Володимир ХОДАКІВСЬКИЙ**

Житомир – 2024

**Висновок кафедри економіки, підприємництва та туризму
за результатами попереднього захисту кваліфікаційної роботи:**

Протокол засідання кафедри № __ від «__» _____ 20__ р.

**Завідувач кафедри
економіки, підприємництва та туризму,**

д.е.н. професор _____

Наталія ВАЛІНКЕВИЧ

«__» _____ 20__ р.

**Гарант ОПП «Економіка»
другого (магістерського) рівня,**

к. е. н., доцент _____

Марина ЯРЕМОВА

«__» _____ 20__ р.

Результати захисту кваліфікаційної роботи

**Здобувач вищої освіти Фомичева Світлана Антонівна захистила
кваліфікаційну роботу з оцінкою:**

сума балів за 100-бальною шкалою _____

за національною шкалою _____

**Секретар ЕК,
асистент кафедри
економіки, підприємництва**

та туризму _____

Сніжана МУТАСОВА

АНОТАЦІЯ

Фомичева С. А. «Формування та розвиток конкурентних переваг СВК «Ружинський» – Кваліфікаційна робота на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістр за спеціальністю 051 «Економіка». – Поліський національний університет, Житомир, 2024.

Систематизовано теоретико-прикладні основи конкурентних переваг сільськогосподарських підприємств. Узагальнено методичні підходи щодо визначення рівня конкурентоспроможності підприємств. Проведено аналіз економіко-господарського середовища сільськогосподарського кооперативу. Виявлено зовнішні та внутрішні впливи щодо умов ефективного розвитку підприємства. Запропоновано проектне обґрунтування умов зростання рівня конкурентоспроможності сільськогосподарського підприємства та доведено його необхідність.

Ключові слова: конкуренція, конкурентоспроможність, підприємство, агробізнес, зростання, проект, набуття переваги.

ANNOTATION

Fomycheva S. A. «Formation and development of competitive advantages of the SVK «Ruzhynskyy» – Qualification work in the form of a manuscript.

Qualification work for obtaining a master's degree in specialty 051 «Economics». – Polissia National University, Zhytomyr, 2024.

The theoretical and applied foundations of competitive advantages of agricultural enterprises are systematized. Methodological approaches to determining the level of competitiveness of enterprises are generalized. An analysis of the economic and business environment of an agricultural cooperative is carried out. External and internal influences on the conditions for effective development of the enterprise are identified. A project justification for the conditions for increasing the level of competitiveness of an agricultural enterprise is proposed and its necessity is proven.

Keywords: competition, competitiveness, enterprise, agribusiness, growth, project, gaining an advantage.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
Розділ 1. Теоретико-методичні основи обґрунтування та розвитку конкурентних переваг підприємства.....	7
1.1. Сутнісна характеристика конкуренції та форми її виявлення.....	7
1.2. Методичні основи виявлення конкурентних переваг сільськогосподарських підприємств.....	9
1.3. Характеристика чинників та умови виявлення ризиків конкурентоспроможності підприємств.....	11
Висновки до розділу 1.....	13
Розділ 2. Аналіз господарського середовища СВК «Ружинський» Бердичівського району та рівня його конкурентоспроможності.....	14
2.1. Аналіз товарності та власного капіталу підприємства.....	14
2.2. Аналіз впливів зовнішнього середовища та рентабельності діяльності підприємства.....	16
2.3. Оцінка фінансового забезпечення підприємства та стану його середньострокової ліквідності.....	19
Висновки до розділу 2.....	21
Розділ 3. Проектне обґрунтування умов та ефективності зростання рівня конкурентоспроможності СВК «Ружинський» Бердичівського району.	22
3.1. Проектна пропозиція умов зростання рівня конкурентоспроможності.....	22
3.2. Ефективність проектного обґрунтування умов зростання рівня конкурентоспроможності підприємства	25
Висновки до розділу 3.....	28
ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ.....	29
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	32
ДОДАТКИ.....	37

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Формування та розвиток конкурентних переваг в економіко-господарському середовищі сільськогосподарських підприємств відіграє вирішальну роль ефективності їх функціонування в довгостроковій господарській альтернативі. Сучасні аспекти функціонування оточуючого господарського середовища вимагають проведення якісного техніко-технологічного оснащення аграрних виробництв та суттєвого зростання якості виробленої продукції, що має сприяти набуттю суттєвих конкурентних переваг не лише на регіональній а й на світових ринках. В свою чергу конкурентні переваги сільськогосподарських підприємств сприяють суттєвому зростанню рівня валового доходу сільськогосподарських підприємств, і відповідного зростання рівня їх рентабельності в довгостроковій господарській альтернативі при зменшенню ризиків зовнішнього впливу.

Мета і завдання роботи. Метою кваліфікаційної роботи є обґрунтування резервів зростання конкурентних переваг сільськогосподарських підприємств та шляхів їх зростання. У відповідності до мети кваліфікаційної роботи досягнуто наступні завдання: обґрунтовано сутнісну характеристику конкуренції та форм її виявлення; узагальнено методичні основи виявлення конкурентних переваг підприємств; охарактеризовано чинники та умови виявлення ризиків конкурентоспроможності підприємств; проведено аналіз господарського середовища підприємства, рівня його товарності та стану власного капіталу; проведено аналіз впливів зовнішнього середовища та рентабельності діяльності підприємства; проведено оцінку фінансового забезпечення підприємства; обґрунтовано проектну пропозицію та доведено її ефективність щодо умов зростання рівня конкурентоспроможності сільськогосподарського підприємства.

Предмет та об'єкт дослідження. Предметом кваліфікаційної роботи є сукупність теоретико-прикладних та методичних основ формування та розвитку конкурентних переваг сільськогосподарських підприємств. Об'єктом дослідження є процес зростання рівня конкурентоспроможності СВК «Ружинський» Бердичівського району, Житомирської області.

Методи дослідження. Методологічною основою опрацювання кваліфікаційної роботи є монографічний, економіко-статистичний, абстрактно-логічний методи; метод індукції та дедукції; метод аналізу та синтезу; економіко-математичний метод; метод економічного моделювання, з використанням прийомів аналогій та порівнянь в розвитку економічних процесів об'єкта дослідження що дало змогу конкретизувати умови виявлення причинно-наслідкових зв'язків предмету кваліфікаційної роботи.

Перелік публікацій автора за темою дослідження: 1. Фомичева С. Обґрунтування методичних підходів діагностики кадрового потенціалу підприємства : збірник матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених, аспірантів, студентів «Менеджмент, маркетинг, логістика: тренди та подолання викликів» (13 листопада 2024 р.). Житомир: Вид-во «Поліський національний університет», 2024. С. 279-282.

2. Коваль К., Кухта О., Фомичева С., Дурицька Д. Сутнісна характеристика конкуренції та форми її виявлення : LI International scientific and practical conference «Evolution and Improvement of Traditional Approaches Scientific Research» (December 11-13, 2024) Ljubljana, Slovenia. International Scientific Unity, 2024. С. 72-75.

3. Ходаківський В. М., Клименко О. В., Фомичева С. А. Особливості формування стратегії розвитку Краснопільської ОТГ : зб. наукових праць «Механізми управління розвитком територій» (29 листопада 2023 р.) у 2 ч. Житомир: Вид-во «Поліський національний університет», 2023. С. 84-87.

Практичне значення отриманих результатів. Зазначені результати кваліфікаційної роботи є основою для суттєвого зростання рівня конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств, їх якісного техніко-технологічного переоснащення та значного зростання рівня ефективності економіко-господарської діяльності.

Структура та обсяг роботи. Структура кваліфікаційної роботи: анотація, зміст, вступ, 3 розділи, висновки та пропозиції, список використаної літератури, додатки. Викладена на 36 аркушах А 4 та виконана в текстовому редакторі Word 2021 (містить 9 таблиць, 21 рисунок, 14 додатків, 45 літ. дж.(5 ст.)).

Розділ 1. Теоретико-методичні основи обґрунтування та розвитку конкурентних переваг підприємства

1.1. Сутнісна характеристика конкуренції та форми її виявлення

Сутнісне виявлення поняття конкуренції формується в незалежності від форм та видів ведення підприємницької і діяльності. Загалом поняття конкурентоспроможності підприємства є досить розширеним економічним явищем, котре супроводжується набором кількісних та якісних характеристик щодо можливості товарів, продукції та послуг в певній мірі задовольняти потреби споживачів відносно виявлених характеристик. В загальному визначення конкурентоспроможність підприємства – здатність конкретного суб'єкта підприємницької діяльності реалізувати вироблену продукцію чи послуги за встановленим рівнем ціни і кількістю кінцевому користувачу протягом господарського періоду в порівнянні з основними групами конкурентів в середньостроковій господарській альтернативі.

Об'єктивне виявлення конкуренції дає змогу охарактеризувати економічний напрямок формування сутності поняття та зрозуміти основи його виявлення (дод. А, рис. 1.1). В економічному середовищі функціонування під об'єктами конкуренції розуміють потреби груп споживачів, що формують певний сегмент ринку обраний для економічного суперництва. Під суб'єктами конкуренції розуміють сукупність підприємницьких структур що надають послуги та виробляють товари з наступною їх реалізацією в межах транснаціональних, корпоративних, регіональних та державних рівнях дії економічного середовища. В широкомасштабному розумінні конкуренції закладається сутність поняття в умовах виявлення (пошуку) певного блага що може містити в собі товар чи послуга. В виявленні вузького значення предмет конкуренції ототожнюється з товарами та послугами, як інструмента «завоювання» прихильності та грошей споживача, формування в ньому постійних потреб до наданої продукції і послуг, іміджевих характеристик, – що в кінцевому надбанні має створити передумови зростання попиту, збільшення валового доходу та ін. [12; 29].

Важливого значення в формуванні якісних характеристик конкурентоспроможності підприємства набувають форми виявлення конкуренції за категоріями ринкового середовища функціонування (дод. Б, табл. 1.1). Функціональна форма конкуренції виникає вразі наявності типових продуктів-замінників або послуг аналогічної економічної діяльності підприємств та вимірюється мірою задоволення потреби споживача на ряду з продукцією та послугами товарно-родових конкурентних груп. В зазначеному вираженні поняття між собою можуть конкурувати абсолютно різні за фізико-хімічними або естетичними характеристиками товари і послуги, оскільки в даному випадку враховується лише ступінь та міра задоволення конкретної потреби споживача.

Предметна форма конкуренції полягає в виявленні кількісних та якісних характеристик товару або послуги одотипового забезпечення при виявленні бажаних умов його використання. В даному випадку не виходячи за межу міри конкретного товару в його смисловому використанні оцінюється якість задоволення потреби споживача набором конкретних характеристик. Слід зазначити що один і той самий продукт, товар або послуга можуть суттєво відрізнятися за мірою наповнення та використання кількісних і якісних характеристик у відношенні до бачення конкретного споживача. Відповідно, формується цінова політика та застосовується різні форми брендуння [23;40].

Видова форма виявлення конкуренції є найбільш складнішою з точки зору сприйняття кінцевим споживачем, оскільки передбачає витрату значної кількості економічних ресурсів на формування бачення лише за однією видовою характеристикою. В даному випадку між собою конкурують товари та послуги щодо міри задоволення потреби споживача в абсолютно ідентичних товарних групах, але з заміною лише однієї видової характеристики. Досить часто витрати на маркетинг даної номенклатурної характеристики є суттєво вищими в порівнянні з іншими видовими формами конкуренції, застосовуються переважно до товарів «піонерних» груп, при цьому рівень отриманого прибутку та ризику їх використання суттєво зростають.

1.2. Методичні основи виявлення конкурентних переваг сільськогосподарських підприємств

З огляду на широкомасштабність виявлення конкуренції та її використання в існуючому економічному середовищі варто чітко визначити сутність вказаного поняття безпосередньо для сільськогосподарських підприємств (дод. В., табл. 1.2). Враховуючи специфіку функціонування сільськогосподарського виробництва, значної кількості товаровиробників та виробництва однотипової продукції з наближеними кількісними і якісними її характеристиками вважаємо за доцільне притримуватися трактування поняття конкуренції з позиції Макконела К. Р. та Брю С. Л.: як наявності масштабної кількості як виробників так і споживачів товарів і послуг, при можливому формуванні умов вільного входження та виходу з ринку. Разом з зазначеним трактуванням вказаного поняття пропонуємо його доповнити з позиції думки відомого вченого Фахтхурдінова Р. А.: невід'ємного процесу змагання господарюючих суб'єктів за рахунок використання самостійних дій відносно обмеження впливів на кінцеві результати одностороннього використання конкретних сегментів ринкового середовища, що супроводжується в зміні кон'юнктурного економічного простору при одночасному перманентному вдосконаленні базових характеристик товарів і послуг та одночасного зростання рівня потреби споживачів [8; 33].

Вирішальними базовими характеристиками формування конкурентних переваг підприємства слід вважати наступні зовнішні чинники (дод. Г, рис. 1.2): збутові – покладаються на використанні фактору часових характеристик доставки товару чи надання послуги в комплексному поєднанні з якісним набором ергономічних умов вказаного використання; інформаційні – виявляються в доступності використання товару або послуги від початкових етапів його виробництва до умов використання післяпродажного сервісу (запланованої вимірності використання інформатизації за всіма каналами її вираження); конструктивні – виявляються в мірі придатності та зручності використання за рахунок рівня задоволення потреби конкретного споживача.

Поведінкові – вважаються специфічними перевагами за рахунок використання другорядних чинників впливу на формування споживацького попиту що формуються на основі релігійних, географічних, національних та соціокультурних формах впливу. Іміджеві – передбачають використання умов брендування товарів та послуг з використанням відомих товарних марок, що гарантує наявність регламентних характеристик товарів та послуг при відповідному рівні їх задоволення. Цінові – виявляються в формуванні та використанні умов цінової політики окремих товаровиробників та здатності утримування займаного сегменту ринку протягом тривалого господарського циклу. Сервісні – передбачають використання значного фінансово-виробничого забезпечення після завершення процесу реалізації товарів та послуг як умови стабільного функціонування виробу в середньостроковій господарській альтернативі або до завершення строку використання його експлуатаційних характеристик [10; 37].

Специфіка галузі сільськогосподарського виробництва передбачає формування методів виявлення конкурентоспроможності підприємства за стадіями відтворення самого продукту (дод. Д., табл. 1.3). На виробничій стадії досліджуються процеси технічної приналежності (міцності, надійності, безпечності); економічності (концентрації, об'єму, ваги, габаритів, рівня споживання виробничих ресурсів та матеріального забезпечення); естетичні (зовнішній вигляд, ергономічна придатність); екологічні (фізико-хімічні властивості, впливи на оточуюче довкілля); експлуатаційні (комфорт, рівень придатності, зручність). На стадії продажу досліджуються споруди реалізації; процес продажу (рівень персоналу, швидкість обслуговування); сервіс у процесі продажу (консультативні використання, доставка, пакування); гуртовий продаж (дистрибуція, фірмова мережа, мерчандайзинг, франчайзинг); умови контракту (форвардні використання, ціна, умови доставки, системи оплати); законодавче регулювання (податки, дотації, правовий захист, мито). На стадії споживання передбачається застосування процесів циркулярного виявлення продукції сільськогосподарського виробництва.

1.3. Характеристика чинників та умови виявлення ризиків конкурентоспроможності підприємств

Фактори виявлення конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств базуються на характеристиці чинників конкурентоспроможності їх продукції. В свою чергу вказані чинники конкурентоспроможності продукції виділяють за ознаками класифікації та видовими характеристиками впливів (дод. Е, табл. 1.4). За сферою дії: мікроекономічні чинники впливу – виявляються на рівні підприємства в конкретному товарі або послугі; макроекономічні чинники впливу – охоплюють рівень галузі та держави і виявляються в формуванні ринків конкретних товарів або послуг. За ознаками походження: основні (природні) – виявляються в набутих природно-кліматичних умовах їх використання при перманентному вдосконаленні використовуваної ресурсної бази, розбудови кон'юнктурного забезпечення; розвинені (штучні) – передбачають суттєвого вкладення капіталу щодо можливого розширення виробництва в довгостроковій господарській альтернативі. За ознаками спеціалізації: загальні – є притаманними для всіх галузей сільськогосподарського виробництва в силу специфіки використання; спеціалізовані – є суто цілеспрямованими в використання та потребують суттєвих інвестиційних вкладень з довготривалим періодом окупності капіталу. За ознакою соціально-економічної приналежності: ресурси – трудові, фізичні, інтелектуальні, грошові, матеріально-технічні; інфраструктура – транспортна, ринкова, виробнича, соціальна, збутова та ін.

Функціональний вираз економічної моделі оцінки конкурентоспроможності підприємства передбачає: вивчення запитів покупців – виявляється в задоволенні природних потреб людини в їжі при мінімальному рівні використання шкідливих речовин для виробництва продукції та задоволенні вторинних потреб у відповідності до умов переробки продукції сільськогосподарського виробництва; вивчення ринку – передбачає використання послуг спеціалістів відповідного профілю щодо умов можливого використання певної ніші ринку, доцільності процесів виробництва та реалізації

відповідної продукції та можливостей утримання займаного ринкового сегменту; збір даних про конкурентів – виступає комплексом дій щодо можливого застосування існуючих методик якісної оцінки основних конкурентних груп в довгостроковій господарській альтернативі (дод. Ж, рис. 1.3). Економічна модель оцінки конкурентоспроможності підприємства базується на формуванні вимог щодо виробництва продукції та застосування певного набору показників оцінки вказаної продукції за наступними параметрами: нормативними, економічними, технічними, естетичними, ергономічними. При цьому визначаються групи одиничних, інтервальних та групових параметрів конкурентоспроможності продукції підприємства [20].

На формування рівня конкурентоспроможності сільськогосподарського підприємства впливають групи ризиків загального та специфічного впливу (дод. И, табл. 1.5). До загальних груп відносять: екологічний вплив – виявляється рівні та мірі забруднення виробничих земельних площ та загалом оточуючого середовища; інфляційний вплив – виявляється в повсякчасному знеціненні вартості виробництва та недоотриманні раціональної норми прибутку; зовнішньоекономічний вплив – виявляється в суттєвій перебудові логістичних каналів збуту продукції в силу дії військово-стану економіки та ведення бойових дій; законодавчий вплив – виявляється за рахунок суттєвого зростання рівня фіскального навантаження, надмірної бюрократизації виробничих відносин та недосконалості існуючої законодавчої бази в сфері регулювання підприємницьких відносин; політичний вплив – виявляється в недобросовісному прояві конкурентної боротьби за рахунок використання адміністративного впливу, втручання в виробничі процеси сільськогосподарських підприємств та перерозподілу державних асигнувань відносно підтримки агробізнесу в середньостроковій господарській альтернативі. До специфічних груп виявлення ризику відносять; соціальний вплив, фінансово-економічний, збутовий та виробничо-технічний. За аналізу специфічного виявлення групи ризиків потребується проведення ґрунтовного аналізу та встановлення рівня його впливу в межах конкретного господарського середовища підприємства.

Висновки до розділу 1

Конкуентоспроможність сільськогосподарських підприємства має досить специфічні риси вираження за рахунок специфіки аграрного виробництва та комплексу одноосібних притаманних характеристик виробництва та реалізації сільськогосподарської продукції і сировини. Пошук та виявлення можливих конкурентних переваг стає складним за рахунок виробництва однотипової сільськогосподарської продукції та наближеної оцінки її якісних характеристик.

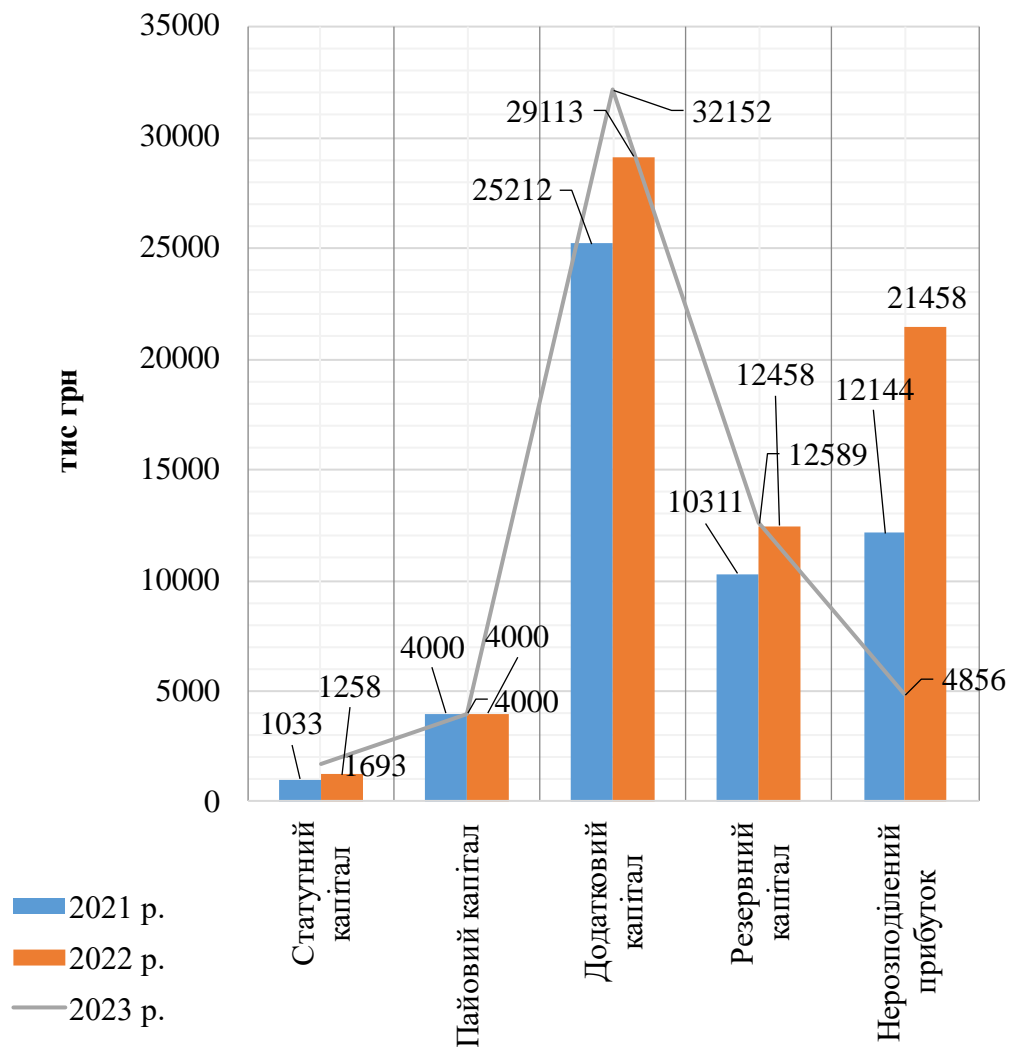
Наявність внутрішньогалузевої конкуренції в основному покладається на виявлення природно-кліматичних, соціальних та економічних чинників виявлення: унеможлиблюється або стає недоцільним виробництва несприятливих регіонах, регіонах забруднених наслідками ведення військових дій та близьких прифронтових зонах. Виявлення умов зовнішньогалузевої конкурентної боротьби сільськогосподарських підприємства полягає в доступності до логістичних світових мереж щодо можливості реалізації сільськогосподарської продукції та вартості вказаного процесу.

Важливу роль слід приділити умовах застосування горизонтальної диверсифікації сільськогосподарського виробництва як вирішальному фактору суттєвого зростання рівня його конкурентоспроможності. Характеристика існуючих методик оцінки рівня конкурентоспроможності сільськогосподарського підприємства та врахування впливу групових ризиків вказують на доцільність переробки виробленої продукції в кінцевий продукт споживання за використання власної матеріально-технічної бази виробництва та розширення каналів збуту продукції. Суттєвий вплив на рівень конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств створюють чинники другорядного, не виробничого характеру: вартість матеріально-технічного забезпечення виробництва; доступність банківського та комерційного кредитування; реалізації інвестиційних програм розвитку аграрного бізнесу; чинники соціально-економічного впливу; доступність та вартість використання аграрних інновацій; надмірність адміністративного впливу та заангажованість законодавчого регулювання.

Розділ 2. Аналіз господарського середовища СВК «Ружинський» Бердичівського району та рівня його конкурентоспроможності

2.1. Аналіз товарності та власного капіталу підприємства

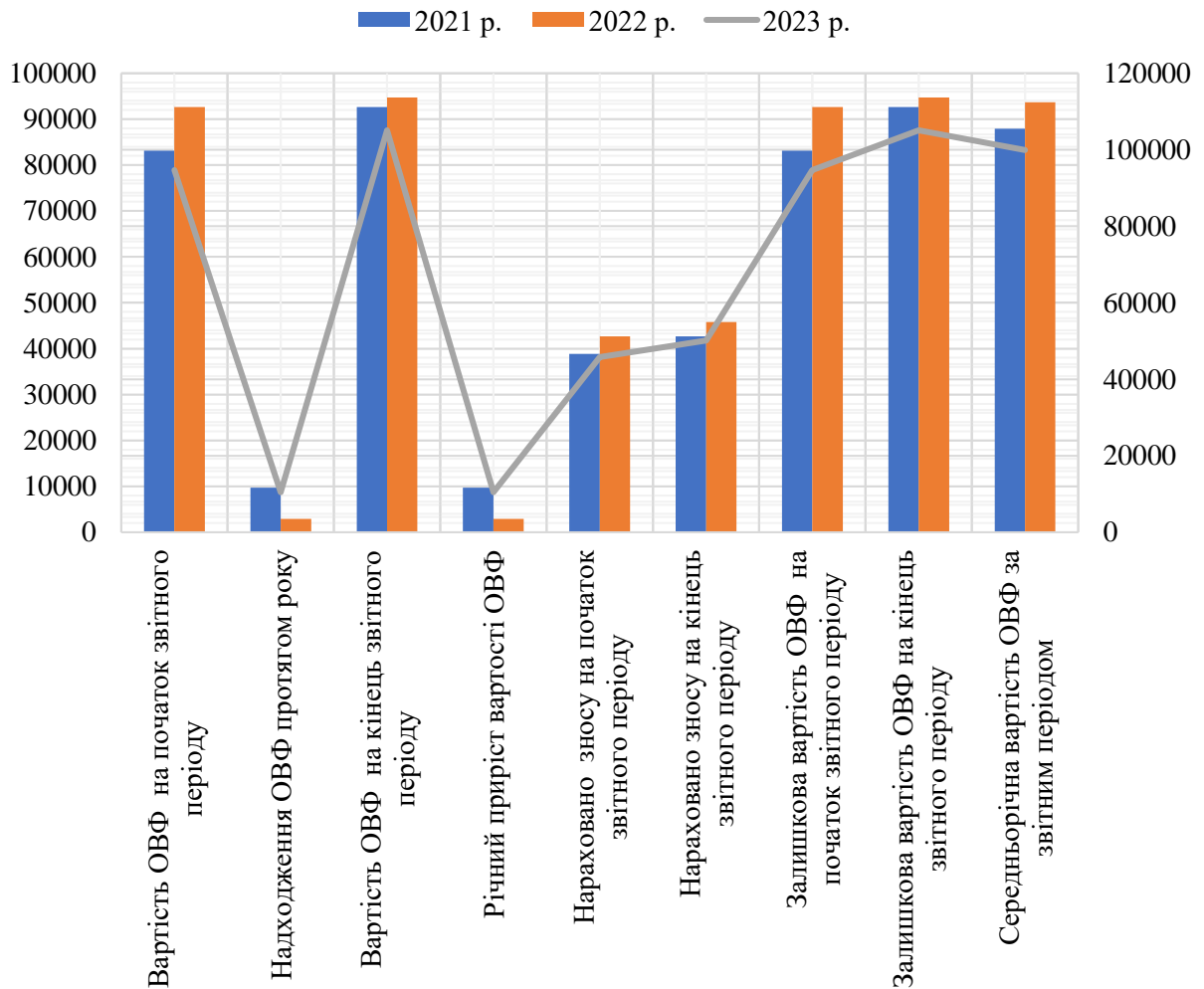
Спеціалізація СВК «Ружинський» в 2021-2023 рр. вказує на суттєве переважання галузі рослинництва, при одночасному веденні середньорентабельних виробництв галузі тваринництва. В галузі рослинництва суттєвою структурою проявляється виробництво: зернових та зернобобових культур – 22,1 % від загальною товарної структури виробництва; кукурудзи на зерно – 4,1 %; ячменю ярого – 2,7 %; соняшника – 2,1 %; ріпаку озимого – 1,3 % (дод. Й, рис. 2.1; дод. К, рис. 2.2). За результатами аналізу вартості капіталу кооперативу в 2021-2023 рр. спостерігаються суттєві зміни (рис. 2.3).

**Рис. 2.3. Аналіз вартості капіталу СВК «Ружинський»
Бердичівського району в 2021-2023 рр.**

Джерело: побудовано автором (річні звіти СВК «Ружинський» за 2021-2023 рр.)

В 2023 р. вартість статутного капіталу кооперативу зросла на 63,8 % в порівнянні з 2021 р. та склала 1,7 млн грн; еквівалентне зростання зазначеного показника в порівнянні з 2022 р. склало 34,5 % до рівня 1,3 млн грн. Вартість додаткового капіталу в 2023 р. склала 32,2 млн грн, що в абсолютному прирості до показника 2021 р. склало 27,5 %. Вартість резервного капіталу в 2023 р. склала 12,6 млн грн, що в абсолютному прирості до показника 2021 р. склало 22,1 %. В 2023 р. до 2021 р. суттєво знизилася вартість резервного капіталу кооперативу в 2,5 раза до рівня 4,8 млн грн що складав 12,2 млн грн.; при зростанні вартості капіталу підприємства на 4,9 % (55,3 млн грн в 2023 р.). Аналіз розподілу капіталу підприємства вказує на суттєві тенденції зниження якісних характеристик його використання в 2021-2023 рр. (рис. 2.4).

Рис. 2.4. Аналіз обсягу та структури ОВФ СВК «Ружинський» Бердичівського району в 2021-2023 рр.

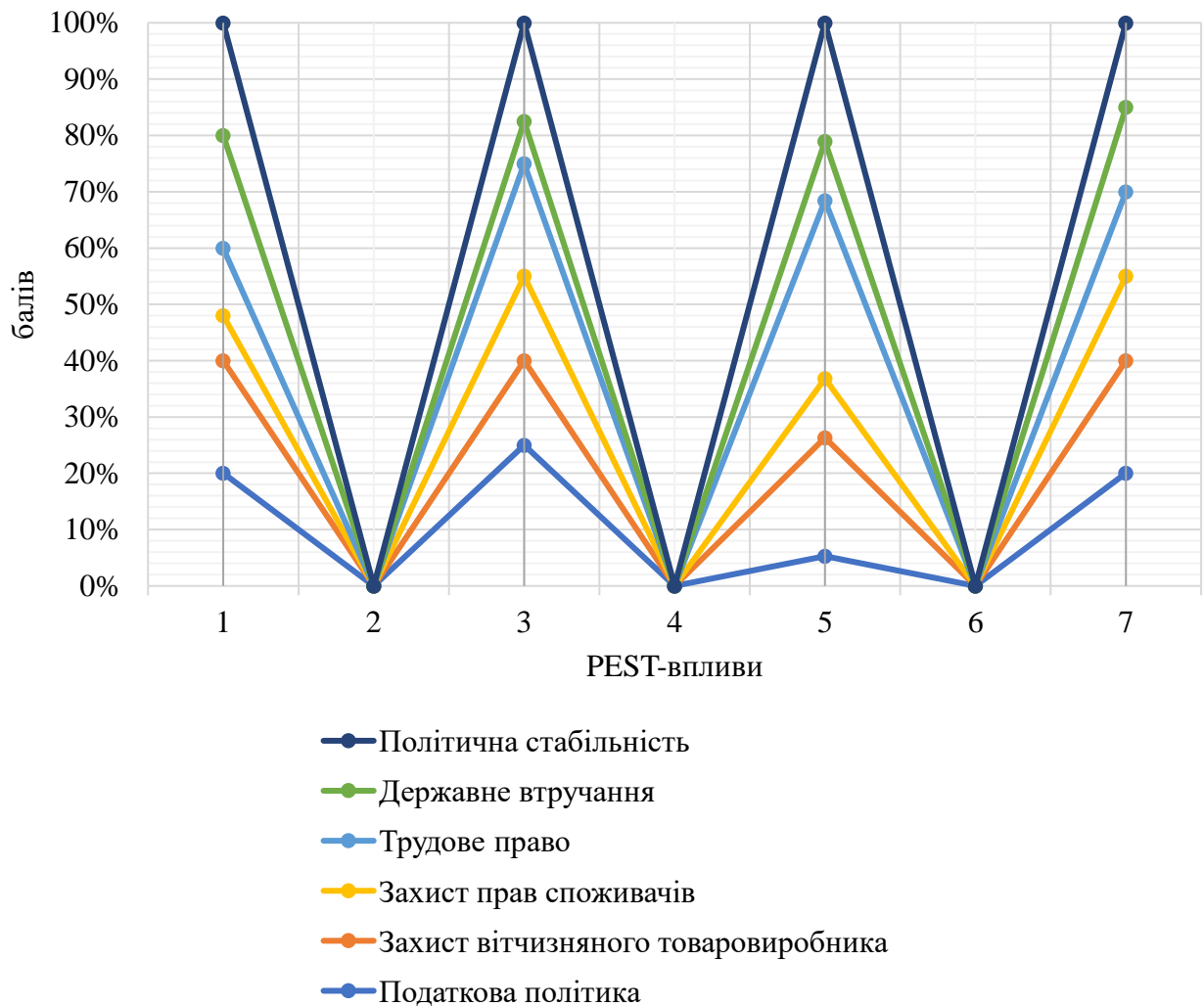
Джерело: побудовано автором (річні звіти СВК «Ружинський» за 2021-2023 рр.)

Середньорічна вартість ОВФ в 2023 р. зросла на 35,3 % в порівнянні з 2021 р. до показника 99,9 млн грн.; Залишкова вартість ОВФ на кінець звітного періоду 2023 р. склала 105,1 млн грн що в структурі приросту до 2021 р. склало 13,4 % при рівні 92,7 млн грн. Річний приріст вартості ОВФ в 2023 р. склав 7,2 % при рівні 10,5 млн. грн у відповідності до 2021 р. та рівні 9,1 млн грн. Негативною залишається тенденція зростання вартості зносу ОВФ на кінець звітного періоду 2023 р. в сумі 50,1 млн грн, що перевищує показник 2021 р. на 17,6 % при вартості 42,6 млн грн. Аналогічний показник вартості зносу на початок звітного періоду 2023 р. складав 45,8 млн грн та перевищував значення показника 2021 р. на 18,1 % (38,8 млн грн).

2.2. Аналіз впливів зовнішнього середовища та рентабельності діяльності підприємства

З огляду на суттєвість впливів зовнішнього господарського середовища кооперативу на кінцеві результати діяльності в 2021-2023 рр. проведено PEST-аналіз тенденцій та аспектів функціонування підприємства в середньостроковій господарській альтернативі (дод. Л, табл. 2.1). Вагомого значення в зазначених впливах відіграють наступні складові: політичний вплив – надмірність державного втручання, фіскальна політика, відсутність умов політичної стабільності, прогалини в трудовому законодавстві, слабкі умови захисту національного товаровиробника, відсутність дієвої системи захисту прав споживачів; соціальний вплив – катастрофічні наслідки в демографічній системі національної економіки, низький рівень життя населення регіонів, диспаритети в розподілі доходів, низький рівень захисту праці, відсутність дієвої системи заохочення до праці з одночасним зниженням рівня якості виробничого та адміністративного персоналу підприємств; економічний вплив – висока вартість лізингу та кредитного запозичення, диспаритет цін, відсутність перспектив економічного зростання, високий рівень інфляції, високий рівень безробіття; технологічний вплив – низький рівень доступності до передових технологій виробництва, високий рівень зносу основних засобів (рис .2.5).

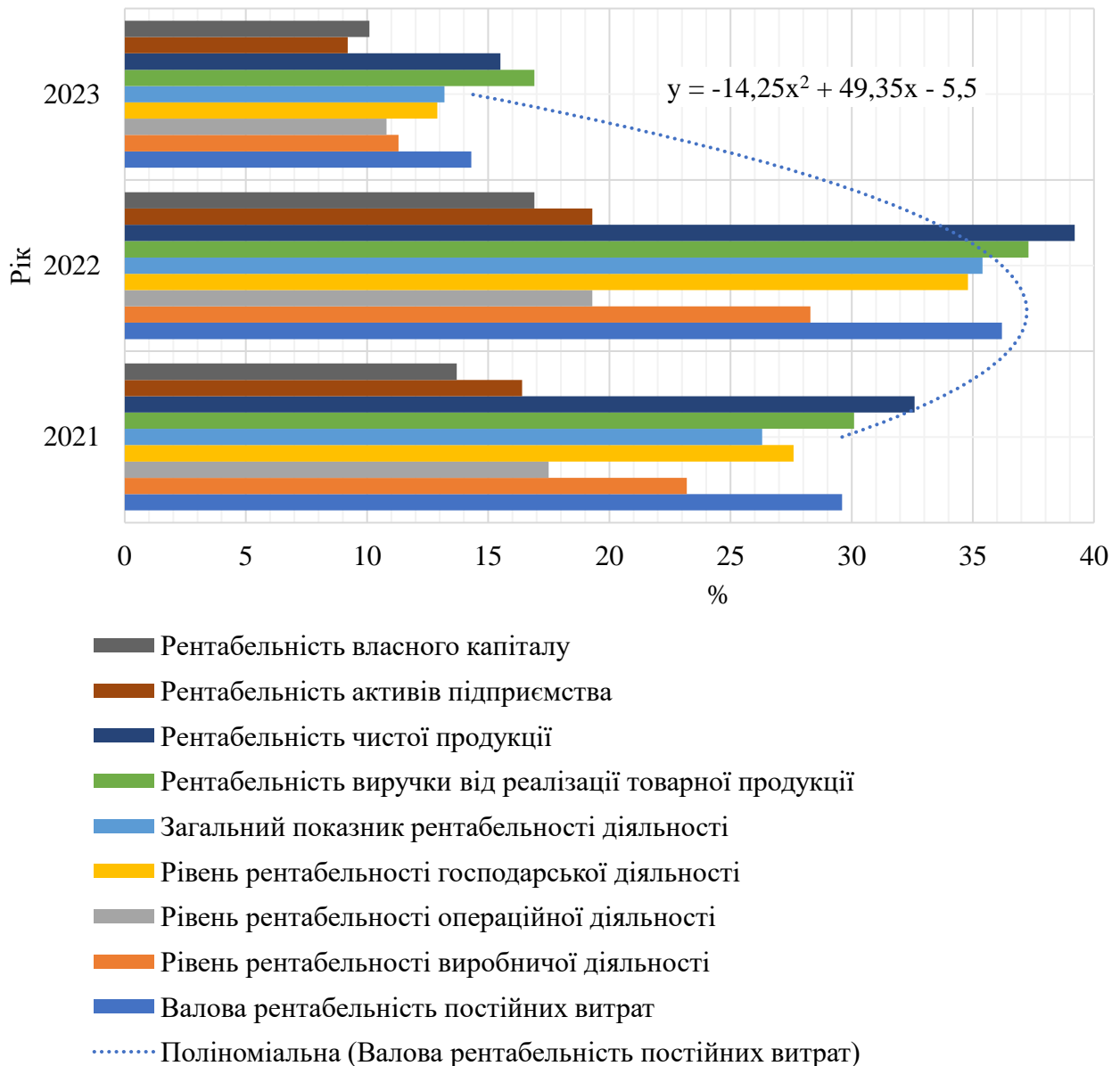

Рис. 2.5. Структуризація рівня PEST-впливів на ефективність господарської діяльності СВК «Ружинський» Бердичівського району в 2021-2023 рр.

Джерело: побудовано автором (річні звіти СВК «Ружинський» за 2021-2023 рр.)

Результативність основних видів діяльності кооперативу в 2021-2023 рр. показує значний спад рівня діяльності за основними напрямками її вираження (рис. 2.6). В 2023 р. рентабельність чистої продукції склала 15,5 % що в 2,1 раза нижче за показник 2021 р. Рентабельність власного капіталу в 2023 р. знизилася на 35,6 % в порівнянні з 2021 р. та склала 10,1 %. Рентабельність виробничої діяльності в 2023 р. склала 11,3 % що в 2,3 раза менше рівня показника 2021 р. (232,2 %). Загальний показник рівня рентабельності діяльності підприємства в 2023 р. склав 13,2 % та знизився в 2,1 раза в порівнянні з 2021 р. (26,4 %), що є вкрай негативною тенденцією.

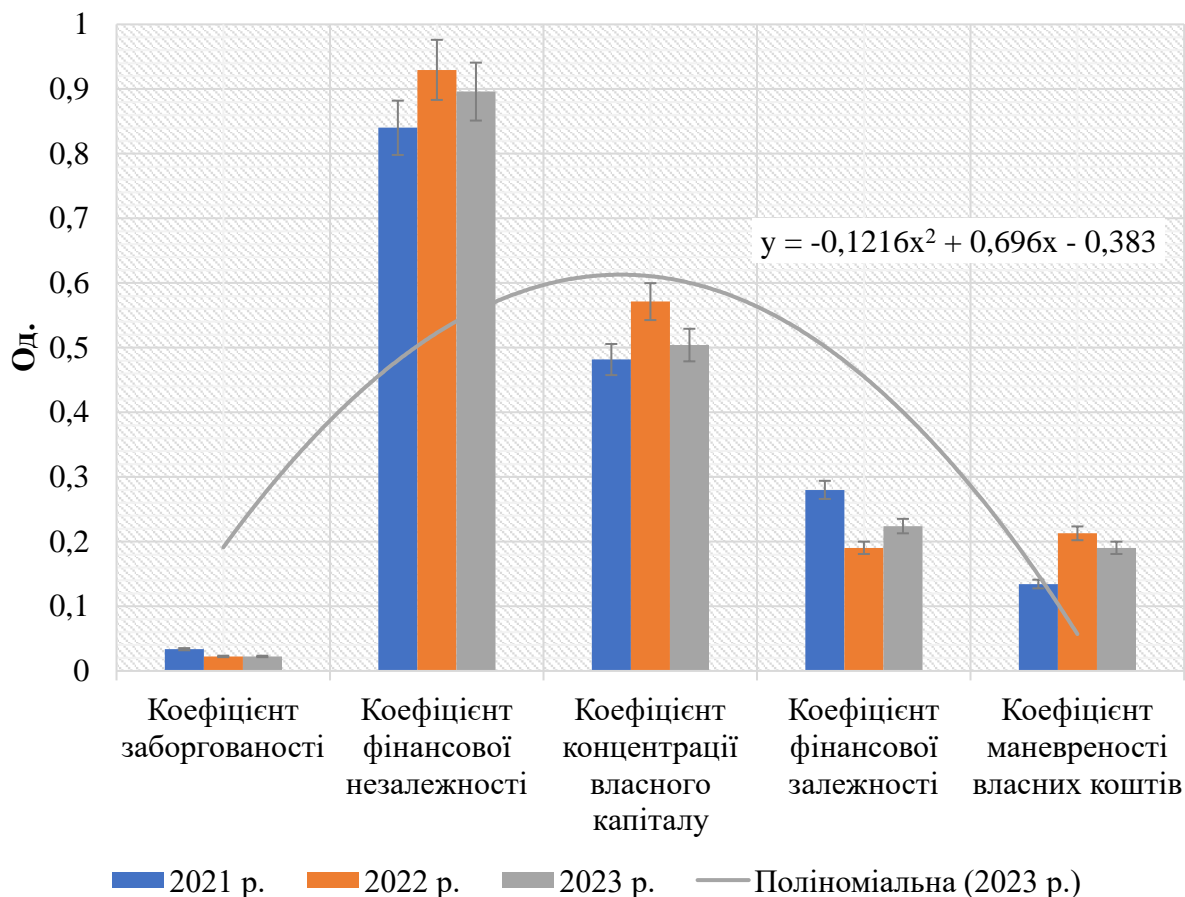
Рис. 2.6. Динаміка рентабельності господарської діяльності СВК «Ружинський» Бердичівського району в 2021-2023 рр.

Джерело: побудовано автором (річні звіти СВК «Ружинський» за 2021-2023 рр.)

Рівень рентабельності господарської діяльності підприємства в 2023 р. склав 12,9 % та знизився в порівнянні з показником 2021 р. в 2,2 раза від початкового рівня 27,6 %. Рівень рентабельності операційної діяльності в 2023 р. склав 10,8 % та знизився на 61,7 % в порівнянні з показником 2021 р. Валова рентабельність постійних витрат в 2023 р. склала 14,3 % та знизилася в порівнянні з показником 2021 р. в 2,1 раза що вказує на суттєве зниження рівня дохідності господарської діяльності кооперативу.

2.3. Оцінка фінансового забезпечення підприємства та стану його середньострокової ліквідності

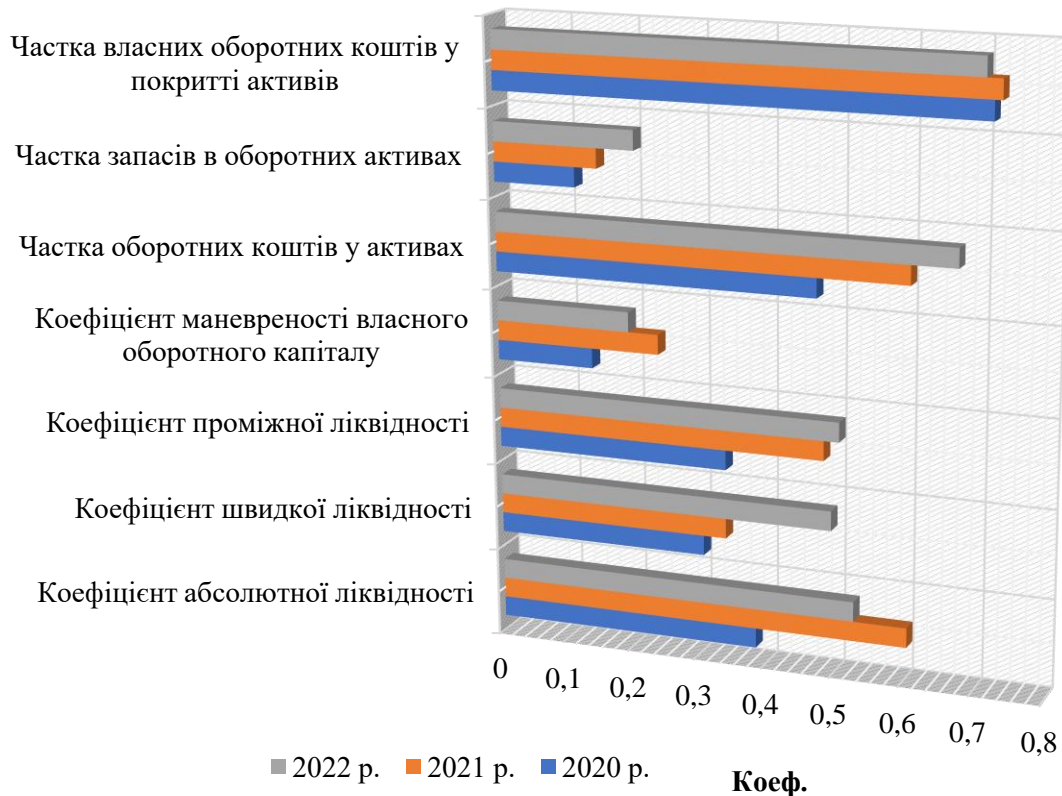
Аналіз SWOT-впливів та тенденцій розвитку підприємства вказує на суттєві зміни в стані та перспективах ведення основних видів діяльності (дод. М, табл. 2.2), що суттєво позначається на рівні його фінансового забезпечення та фінансової активності (рис. 2.7). Коефіцієнт концентрації власного капіталу в 2023 р. склав 0,504 од. та зріс у відношенні до 2021 р. на 4,6 %; коефіцієнт фінансової залежності дещо знизився в 2023 р. на 20,1 % в порівнянні з 2021 р. та склав 0,224 од.; коефіцієнт заборгованості в 2023 р. склав 0,022 од. та зріс на 33,4 % у відношенні до 2021 р.; коефіцієнт фінансової незалежності в 2023 р. склав 0,896 од. та зріс в порівнянні з 2021 р. на 6,7 % що вважається позитивною тенденцією господарювання.

Рис. 2.7. Аналіз фінансової активності господарської діяльності СВК «Ружинський» Бердичівського району в 2021-2023 рр.

Джерело: побудовано автором (річні звіти СВК «Ружинський» за 2021-2023 рр.)

Аналіз структури оборотних коштів підприємства вказує: частка запасів в оборотних активах кооперативу в 2023 р. склала 0,209 од. та зросла в порівнянні з показником 2021 р. на 72,2 % (рис. 2.8). Частка власних оборотних коштів в покритті активів у 2023 р. склала 0,704 од. та знизилася в порівнянні з 2021 р. на 1,5 %. Частка запасів в оборотних активах у 2023 р. склала 0,671 од. та зросла в порівнянні з 2021 р. на 41,9 %.

Рис. 2.8. Аналіз фінансової стійкості господарської діяльності

СВК «Ружинський» Бердичівського району в 2021-2023 рр.

Джерело: побудовано автором (річні звіти СВК «Ружинський» за 2021-2023 рр.)

Коефіцієнт абсолютної ліквідності кооперативу в 2023 р. склав 0,528 од. та зріс в порівнянні з 2021 р. на 37,1 %. Коефіцієнт швидкої ліквідності в 2023 р. склав 0,495 од. та зріс в порівнянні з 2021 р. на 60,7 %. Коефіцієнт проміжної ліквідності в 2023 р. склав 0,506 од. та зріс в порівнянні з 2021 р. на 48,4 %. Коефіцієнт маневреності власного оборотного капіталу в 2023 р. склав 0,198 од. та зріс в порівнянні з 2021 р. на 38,4 %.

Висновки до розділу 2.

За результатами проведеного аналізу господарської діяльності СВК «Ружинський» в 2021-2023 рр. встановлено значний спад показників рентабельності основної діяльності кооперативу за рахунок докорінної перебудови впливів зовнішнього середовища. Вбачається необхідність в суттєвій зміні тактико-технологічних підходів щодо розбудови діючої економічної системи кооперативу з метою суттєвого зростання рівня його прибутковості в середньостроковій господарській альтернативі.

Господарський період 2021-2022 рр. в діяльності СВК «Ружинський», з початком військових дій та перебудови економічного середовища на військовий стан економіки, є не досить сприятливим для кооперативу з позиції: скорочення об'ємів виробництва; зменшення валового доходу; суттєвого зростання вартості товарно-матеріальних запасів виробництва; ускладнення логістичного забезпечення; зменшення рівня прибутку; скорочення кількості виробничого персоналу; суттєвого зниження рівня цін на товарну продукцію; зниження рівня доступності кредитного забезпечення; низького рівня інноваційного забезпечення; суттєвого зростання ризиків ведення аграрного бізнесу в середньостроковій господарській альтернативі при одночасному зростанні вартості страхування.

За результатами проведеного аналізу економіко-господарського середовища діяльності СВК «Ружинський» в 2021-2023 рр. спостерігається зростання вартості амортизаційних відрахувань при суттєвому зростанню рівня фізичного та технологічного зносу основних виробничих фондів кооперативу. Потребує вдосконалення та опрацювання заходів система кадрового забезпечення виробничої системи кооперативу та прогнозування потреби в робочій силі та суттєвого зростання рівня кваліфікації адміністративно-виробничого персоналу в перспективі зростання рівня його конкурентоспроможності. Спостерігається суттєве зростання рівня конкуренції на займаній ринковій ніші, що створює додаткові витрати на її утримання при одночасному зростанню рівня логістичних витрат.

Розділ 3. Проектне обґрунтування умов та ефективності зростання рівня конкурентоспроможності СВК «Ружинський» Бердичівського району

3.1. Проектна пропозиція умов зростання рівня конкурентоспроможності

Реалізація умов зростання рівня конкурентоспроможності СВК «Ружинський» на перспективний господарський період 2025-2029 рр. вбачається в можливостях горизонтальної диверсифікації виробництва: побудові та використанні технологічних ланцюгів щодо умов переробки виробленої продукції рослинництва. Вказане забезпечення пропонуємо реалізувати за рахунок переробки пшениці, ячменю та гороху, – за рахунок побудови круп'яного міні-заводу при використанні техніко технологічного забезпечення ТОВ «АГРО-СІМО-МАШБУД» (табл 3.1; дод. Н, рис. 3.1 - рис 3.7).

Науково-виробниче об'єднання «АГРО-СІМО-МАШБУД» у вигляді товариства з обмеженою відповідальністю успішно розробляє та впроваджує нові технології, поставляє та комплектує сучасним обладнанням підприємства зі зберігання і переробки зерна. На середину 2024 року під керівництвом компанії НВО «АГРО-СІМО-МАШБУД» було реалізовано 106 крупозаводів «під ключ», реконструйовані та введені в експлуатацію десятки млинових комплексів та комбікормових заводів. Якість і надійність обладнання вже перевірили понад 3218 підприємств України, Казахстану, Узбекистану, Молдови, Польщі, Литви, Угорщини, Німеччини, Австрії, Хорватії, Китаю, Чехії, Італії, Сербії, Фінляндії, Латвії, Румунії, Словаччини, Туреччини, Грузії, Таджикистану, Данії та Новій Зеландії. Колектив центрального офісу НВО «АГРО-СІМО-МАШБУД» - професіонали з багаторічним досвідом в розробці нових технологій і обладнання для переробки зерна. Експерти в областях науки, машинобудування та виробництва практикують індивідуальні підходи до технологій в будівництві крупозаводів «під ключ» і оптимізації об'єктів зернопереробки. [45].

Реалізація зазначеної проектною пропозиції на перспективний господарський період 2025-2029 рр. планується здійснюватися шляхом заключення договору про транспортування, монтажу, гарантійному обслуговуванню та навчанню персоналу між СВК «Ружинський» та

ТОВ «АГРО-СИМО-МАШБУД». Загальна вартість обладнання в проектному обґрунтуванні складатиме 7,2 млн грн та фінансуватиметься за рахунок залучення кредитного ресурсу комерційного банку; вартість реалізаційної частини 4,2 млн грн – власне фінансування (нерозподілений прибуток, табл .3.2).

Таблиця 3.1

Проектне обґрунтування умов зростання рівня конкурентоспроможності СВК «Ружинський» на перспективний господарський період 2025-2029 рр. (універсальний крупозавод АГРО-СИМО-МАШБУД)

Вид обладнання / забезпечення технологічного процесу	Умови фінансування	Балансова вартість	Специфікація використання
Сепаратор зерноочисний БСХ-3	Кредитне фінансування	314,7	Використання послуг доставки та монтажу
Стіл пневматичний сортувальний ПСС	Кредитне фінансування	477,6	Використання послуг доставки та монтажу
Трієр (куколевідбірник) БТХМ-2-02	Кредитне фінансування	477,2	Використання послуг доставки та монтажу
Пропарювач (0,5 м ³) БП-2	Кредитне фінансування	401,6	Використання послуг доставки та монтажу
Сушарка (5 суш. секцій + 1 охолодж.) ВС-10М	Кредитне фінансування	589,6	Використання послуг доставки та монтажу
Машина оббивна горизонтальна (абраз. ц.) РЗ-БГО-6	Кредитне фінансування	455,2	Використання послуг доставки та монтажу
Сепаратор магнітний Б8-БМП	Кредитне фінансування	633,1	Використання послуг доставки та монтажу
Установка луцильно-шліфувальна Р6-МШ	Кредитне фінансування	355,9	Використання послуг доставки та монтажу
Подрібнювач ІС-1	Кредитне фінансування	400,1	Використання послуг доставки та монтажу
Дежермінатор СИМО ДС-2	Кредитне фінансування	554,3	Використання послуг доставки та монтажу
Розсів самобалансний РК-4	Кредитне фінансування	654,3	Використання послуг доставки та монтажу
Дозатор ваговий напівавтоматичний Норма-С	Кредитне фінансування	801,3	Використання послуг доставки та монтажу
Мішкозашивальна машина К4-БУВ	Кредитне фінансування	405,8	Використання послуг доставки та монтажу
Конвеєр гвинтовий (паровий) Ш-200	Кредитне фінансування	618,4	Використання послуг доставки та монтажу
Загальна вартість забезпечення, тис грн			7139,1

Джерело: власні розробки автора.

Умовами реалізації проектного обґрунтування зростання рівня конкурентоспроможності СВК «Ружинський» на період 2025-2029 рр. є: реалізація виробленої продукції в оптово-збутову мережу торгових центрів та регіональних ринків. При цьому до реалізації проектного забезпечення плануємо залучити 6 працівників: 4 працівника в сфері переробки; 2 працівника в сфері транспортної логістики.

Таблиця 3.2

Проектне обґрунтування умов зростання рівня конкурентоспроможності СВК «Ружинський» на перспективний господарський період 2025-2029 рр. (реалізація проектного обґрунтування)

Вид забезпечення / реалізації	Умови фінансування	Вартість	Умови виконання
Технологічне обладнання виробничих приміщень	Нерозподілений прибуток	1044,3	Використання послуг доставки та монтажу
Доробка проектної інфраструктури	Нерозподілений прибуток	544,6	Використання послуг доставки та монтажу
Транспортно-логічне забезпечення	Нерозподілений прибуток	1457,8	Використання послуг доставки та монтажу
Навчання персоналу	Нерозподілений прибуток	313,8	Використання послуг доставки та монтажу
Страховання проектного забезпечення	Нерозподілений прибуток	654,6	Використання послуг доставки та монтажу
Загальна вартість забезпечення, тис грн		4015,1	

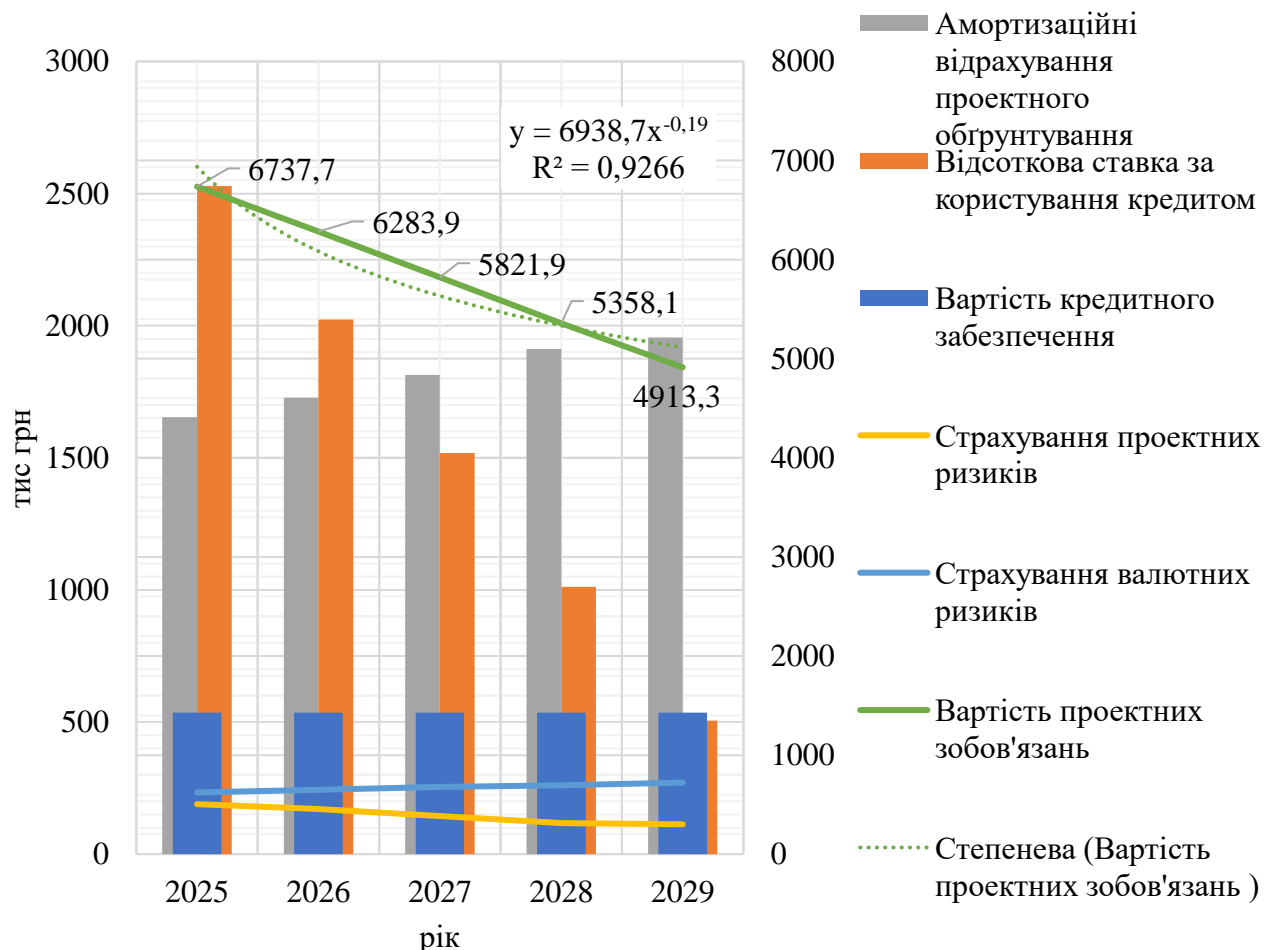
Джерело: власні розробки автора.

Доставку фасованої продукції плануємо виконувати власним транспортним засобом котрий входить в кошторис витратної частини проектного обґрунтування – DAF-150 (5 NF) вартість котрого складатиме 932,5 тис грн. Збут продукції плануємо реалізувати за рахунок заключених договорів з оптово-збутовими мережами Житомирської, Київської та Вінницької областей. Оскільки вхідна сировина для виробництва фасованої крупи є власним виробництвом галузі рослинництва вбачається необхідність в суттєвому технологічному доопрацювання кількісних та якісних характеристик її базової якості та забезпечення умов її якісного зберігання, при одночасному розміщення виробничих потужностей неподалік складів зберігання.

3.2. Ефективність проектного обґрунтування умов зростання рівня конкурентоспроможності підприємства.

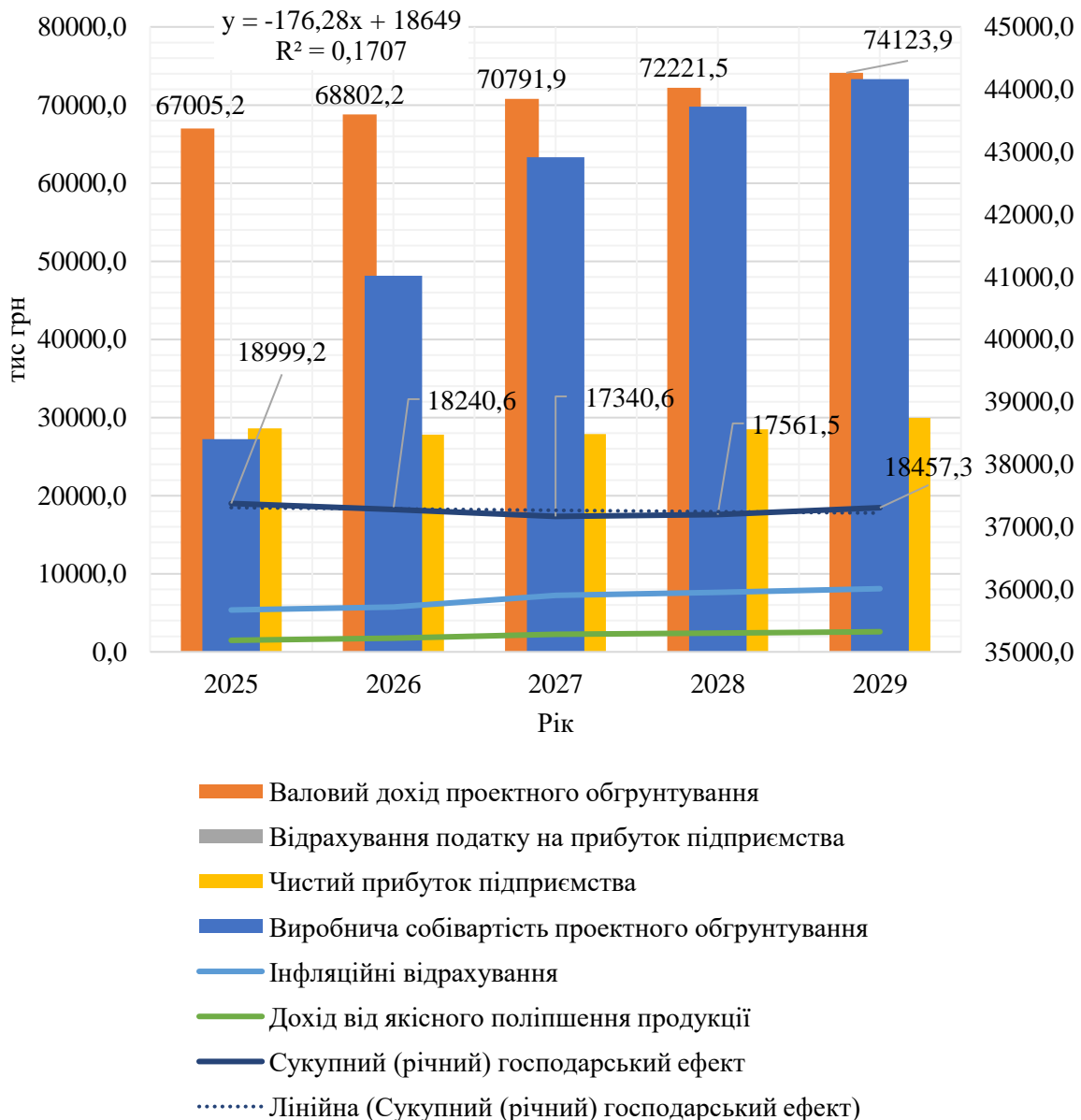
Використання кредитного запозичення фінансування проектного обґрунтування умов зростання рівня конкурентоспроможності підприємства передбачає отримання кредиту комерційного банку строком на 5 р. (2025-2029 рр.), з можливістю передчасного погашення під 27,5 % річних (рис. 3.8). Вартість кредитного запозичення за весь строк експлуатації проекту складатиме 7,2 млн грн; сума відсоткових платежів – 7,6 млн грн; амортизаційні відрахування проектного обґрунтування – 9,1 млн грн; страхування проектних ризиків – 1,9 млн грн; страхування валютних ризиків – 3,3 млн грн; загальна вартість проектних зобов'язань – 29,2 млн грн.

Рис. 3.8. Аналіз структури кредитного забезпечення проектного обґрунтування умов зростання рівня конкурентоспроможності СВК «Ружинський» на перспективний господарський період 2025-2029 рр.

Джерело: власні розробки автора.

Переробка на крупу сільськогосподарських культур галузі рослинництва підприємства (пшениця, ячмінь, горох, гречка, кукурудза) буде складати 9,3 т. на добу при середньозваженій ціні реалізації 15,7 грн за 1 кг., що дасть змогу оптово-товарним посередникам отримати достатній рівень прибутку у вигляді роздрібної товарної надбавки (рис. 3.9). Виробнича собівартість проектного обґрунтування за 2025-2029 рр. складатиме 210,2 млн грн; валовий дохід проектного обґрунтування – 35,3 млн грн.

Рис. 3.9. Аналіз структури дохідно-витратної частини проектного обґрунтування умов зростання рівня конкурентоспроможності СВК «Ружинський» на перспективний господарський період 2025-2029 рр.

Джерело: власні розробки автора.

Рівень відрахування податкових платежів протягом 2025-2029 рр. складатиме 28,5 млн грн; чистий прибуток підприємства – 142,7 млн грн; рівень інфляційних втрат – 34,1 млн грн; рівень доходу від поліпшення якісних характеристик продукції складатиме 10,5 млн грн; сукупний (річний) господарський ефект – 90,6 млн грн. Вартість дохідної частини за весь строк реалізації проекту протягом 2025-2029 рр. складатиме 363,4 млн грн; вартість витратної частини – 272,8 млн грн. В розрізі господарських періодів вартості дохідної частини проектного обґрунтування: 2025 р. – 68,4 млн грн; 2026 р. – 70,5 млн грн; 2027 р. – 73,1 млн грн; 2028 р. – 74,6 млн грн; 2029 р. – 76,7 млн грн. В розрізі господарських періодів вартість витратної частини проектного обґрунтування: 2025 р. – 49,5 млн грн; 2026 р. – 52,3 млн грн; 2027 р. – 55,7 млн грн; 2028 р. – 57,0 млн грн; 2029 р. – 58,2 млн грн.

Загальна вартість покриття проектних витрат за рівнем чистого прибутку в розрізі періодів господарювання проектного обґрунтування зростання рівня конкурентоспроможності СВК «Ружинський» 2025-2029 рр. складатиме: 2025 р. – (-1,9) млн грн; 2026 р. – 25,8 млн грн; 2027 р. – 53,7 млн грн; 2028 р. – 82,2 млн грн; 2029 р. – 112,1 млн грн (дод. П, рис. 3.10). Загальна вартість покриття проектних витрат за рівнем чистого прибутку за весь строк реалізації проекту 2025-2029 рр. складатиме 271,1 млн грн; реалізація витратної частини проекту за рівнем чистої поточної вартості – 209,4 млн грн; вартість чистого прибутку підприємства – 75,1 млн грн; сукупний річний господарський ефект – 47,6 млн грн; корегування сум чистого прибутку проекту за рівнем сукупного господарського ефекту – 27,4 млн.

Загальний рівень рентабельності проектного обґрунтування протягом 2025-2029 рр. складатиме 44,3 %, при рівню чистої поточної вартості в 3 кварталі 2026 р. – 31,2 млн грн; строк повної окупності проекту з покриттям кредитного зобов'язання складатиме 2,2 р. Повне покриття поточних зобов'язань за рівнем чистого прибутку підприємства складатиме 2,5 р., при досягненні точки беззбитковості та отриманні валового доходу підприємства в розмірі 144,8 млн грн, що вважається ефективним результатом.

Висновки до розділу 3.

Суттєве зростання рівня конкурентоспроможності СВК «Ружинський» в довгостроковій господарській альтернативі можливе лише шляхом суттєвого зростання вартості його валового доходу, оскільки сучасний військовий стан економіки країни створює суттєві перепони в діяльності аграрного сектора економіки країни та значно збільшує ризики його господарської діяльності. Оскільки вироблена товарна продукція СВК «Ружинський» є типовою для більшості підприємств конкурентного сегменту ринку вбачається необхідність застосування горизонтальної диверсифікації галузі рослинництва кооперативу щодо умов: переробки збіжжя зернових культур, гречки та гороху на крупи, з наступним їх фасуванням в оптову тару та реалізацією в роздрібно-збутові мережі регіональних ринків збуту.

За основу реалізації проектного обґрунтування зростання рівня конкурентоспроможності СВК «Ружинський» 2025-2029 рр. щодо умов зростання рівня конкурентоспроможності використано техніко-технологічне забезпечення у вигляді побудови на існуючій матеріально-технічній базі підприємства міні круп'яного заводу (техніко-технологічне, сервісне та монтажне забезпечення ТОВ «АГРО-СІМО-МАШБУД»). Часткове фінансування зазначеного проектного обґрунтування 2025-2029 рр. в розмірі 7,2 млн грн пропонується реалізувати за рахунок кредиту комерційного банку, решта – за рахунок сум нерозподіленого прибутку кооперативу в середньостроковій господарській альтернативі. Вказане нововведення передбачає покриття валютних ризиків та ризиків реалізації проекту.

Загальний рівень рентабельності проектного обґрунтування протягом 2025-2029 рр. складатиме 44,3 %, при рівню чистої поточної вартості в 3 кварталі 2026 р. – 31,2 млн грн; строк повної окупності проекту з покриттям кредитного зобов'язання складатиме 2,2 р. Повне покриття поточних зобов'язань за рівнем чистого прибутку підприємства складатиме 2,5 р., при досягненні точки беззбитковості та отриманні валового доходу підприємства в розмірі 144,8 млн грн, що вважається ефективним результатом.

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

В економічному середовищі функціонування під об'єктами конкуренції розуміють потреби груп споживачів, що формують певний сегмент ринку обраний для економічного суперництва. Під суб'єктами конкуренції розуміють сукупність підприємницьких структур що надають послуги та виробляють товари з наступною їх реалізацією в межах транснаціональних, корпоративних, регіональних та державних рівнях дії економічного середовища.

Видова форма виявлення конкуренції є найбільш складнішою з точки зору сприйняття кінцевим споживачем, оскільки передбачає витрату значної кількості економічних ресурсів на формування бачення лише за однією видовою характеристикою. В даному випадку між собою конкурують товари та послуги щодо міри задоволення потреби споживача в абсолютно ідентичних товарних групах, але з заміною лише однієї видової характеристики.

На стадії продажу досліджуються споруди реалізації; процес продажу (рівень персоналу, швидкість обслуговування); сервіс у процесі продажу (консультативні використання, доставка, пакування); гуртовий продаж (дистрибуція, фірмова мережа, мерчандайзинг, франчайзинг); умови контракту (форвардні використання, ціна, умови доставки, системи оплати); законодавче регулювання (податки, дотації, правовий захист, мито).

Економічна модель оцінки конкурентоспроможності підприємства базується на формуванні вимог щодо виробництва продукції та застосування певного набору показників оцінки вказаної продукції за наступними параметрами: нормативними, економічними, технічними, естетичними, ергономічними. При цьому визначаються групи одиничних, інтервальних та групових параметрів конкурентоспроможності продукції підприємства.

Спеціалізація СВК «Ружинський» в 2021-2023 рр. вказує на суттєве переважання галузі рослинництва, при одночасному веденні середньорентабельних виробництв галузі тваринництва. В галузі рослинництва суттєвою структурою проявляється виробництво: зернових та зернобобових

культур – 22,1 % від загальною товарної структури виробництва; кукурудзи на зерно – 4,1 %; ячменю ярого – 2,7 %; соняшника – 2,1 %; ріпаку озимого – 1,3 %.

Вартість резервного капіталу в 2023 р. склала 12,6 млн грн, що в абсолютному прирості до показника 2021 р. склало 22,1 %. В 2023 р. до 2021 р. суттєво знизилася вартість резервного капіталу кооперативу в 2,5 раза до рівня 4,8 млн грн що складав 12,2 млн грн.; при зростання вартості капіталу підприємства на 4,9 % (55,3 млн грн в 2023 р.). Аналіз розподілу капіталу підприємства вказує на суттєві тенденції зниження якісних характеристик його використання в 2021-2023 рр.

Результативність основних видів діяльності кооперативу в 2021-2023 рр. показує значний спад рівня діяльності за основними напрямками її вираження. В 2023 р. рентабельність чистої продукції склала 15,5 % що в 2,1 раза нижче за показник 2021 р. Рентабельність власного капіталу в 2023 р. знизилася на 35,6 % в порівнянні з 2021 р. та склала 10,1 %. Рентабельність виробничої діяльності в 2023 р. склала 11,3 % що в 2,3 раза менше рівня показника 2021 р. (232,2 %).

Рівень рентабельності господарської діяльності підприємства в 2023 р. склав 12,9 % та знизився в порівнянні з показником 2021 р. в 2,2 раза від початкового рівня 27,6 %. Рівень рентабельності операційної діяльності в 2023 р. склав 10,8 % та знизився на 61,7 % в порівнянні з показником 2021 р.

Коефіцієнт концентрації власного капіталу в 2023 р. склав 0,504 од. та зріс у відношенні до 2021 р. на 4,6 %; коефіцієнт фінансової залежності дещо знизився в 2023 р. на 20,1 % в порівнянні з 2021 р. та склав 0,224 од.; коефіцієнт заборгованості в 2023 р. склав 0,022 од. та зріс на 33,4 % у відношенні до 2021 р.; коефіцієнт фінансової незалежності в 2023 р. склав 0,896 од. та зріс в порівнянні з 2021 р. на 6,7 % що вважається позитивною тенденцією господарювання.

Реалізація умов зростання рівня конкурентоспроможності СВК «Ружинський» на перспективний господарський період 2025-2029 рр. вбачається в можливостях горизонтальної диверсифікації виробництва: побудові та використанні технологічних ланцюгів щодо умов переробки виробленої продукції рослинництва. Вказане забезпечення пропонуємо реалізувати за

рахунок переробки пшениці, ячменю та гороху, – за рахунок побудови круп'яного міні-заводу при використанні техніко технологічного забезпечення ТОВ «АГРО-СІМО-МАШБУД».

Умовами реалізації проектного обґрунтування зростання рівня конкурентоспроможності СВК «Ружинський» на період 2025-2029 рр. є: реалізація виробленої продукції в оптово-збутову мережу торгових центрів та регіональних ринків. При цьому до реалізації проектного забезпечення плануємо залучити 6 працівників: 4 працівника в сфері переробки; 2 працівника в сфері транспортної логістики.

Рівень відрахування податкових платежів протягом 2025-2029 рр. складатиме 28,5 млн грн; чистий прибуток підприємства – 142,7 млн грн; рівень інфляційних втрат – 34,1 млн грн; рівень доходу від поліпшення якісних характеристик продукції складатиме 10,5 млн грн; сукупний (річний) господарський ефект – 90,6 млн грн. Вартість дохідної частини за весь строк реалізації проекту протягом 2025-2029 рр. складатиме 363,4 млн грн; вартість витратної частини – 272,8 млн грн. В розрізі господарських періодів вартості дохідної частини проектного обґрунтування: 2025 р. – 68,4 млн грн; 2026 р. – 70,5 млн грн; 2027 р. – 73,1 млн грн; 2028 р. – 74,6 млн грн; 2029 р. – 76,7 млн грн. В розрізі господарських періодів вартість витратної частини проектного обґрунтування: 2025 р. – 49,5 млн грн; 2026 р. – 52,3 млн грн; 2027 р. – 55,7 млн грн; 2028 р. – 57,0 млн грн; 2029 р. – 58,2 млн грн.

Загальний рівень рентабельності проектного обґрунтування протягом 2025-2029 рр. складатиме 44,3 %, при рівню чистої поточної вартості в 3 кварталі 2026 р. – 31,2 млн грн; строк повної окупності проекту з покриттям кредитного зобов'язання складатиме 2,2 р. Повне покриття поточних зобов'язань за рівнем чистого прибутку підприємства складатиме 2,5 р., при досягненні точки беззбитковості та отриманні валового доходу підприємства в розмірі 144,8 млн грн, що вважається ефективним результатом.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бойко В., Вінник В. Інструменти контролінгу в системі економічної безпеки підприємства. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2021. № 9. С. 40-47.
2. Вітвіцький В. В., Швець А. А. Індикатори продуктивності та конкурентоспроможності аграрних підприємств у системі інтегральної результативності. *Економіка АПК*. 2019. № 6. С. 53-63.
3. Voronov D. S., Krivorotov V. V. Methods of Enhancing Enterprise Competitiveness. *Problems of Territory's Development*. 2017. no. 5(91). pp. 59-64.
4. Аграрні перспективи України 2017-2030: Базовий сценарій: прогнозні оцінки розвитку аграрного сектору за умов поточних економічної та політичної ситуацій та відсутності державної підтримки. М. Богонос, О. Степанюк. Київ. 2017. 92 с.
5. Андрейченко А. В. Науково-економічні основи розвитку безвідходного агропромислового виробництва: монографія. Одеса: Фенікс. 2018. 362 с.
6. Андрійчук В. Г., Сас І. С. Концентрація в аграрній сфері економіки: монографія. Київ: КНЕУ, 2017. 303с.
7. Ареф'єва О. В., Побережна З. М. Інтенсифікація управління економічною поведінкою підприємства на конкурентних ринках. *Бізнес Інформ*. 2019. № 12. С. 110-118.
8. Березіна Л. М., Вараксіна О. В., Олійник А.С., Рак А. Г. Теоретико методологічні основи управління конкурентоспроможністю підприємства. *Агросвіт*. 2021. № 21-22. С. 35-42.
9. Булкін С. С. Формування стійкості та ефективності сільськогосподарського підприємства. *Агросвіт*. 2019. № 24. С. 112-117.
10. Вдовічен А. А., Чичун В. А., Полянко Г. О. Сучасні концепції менеджменту та їх застосування на підприємствах. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 19-20. С. 29-34.

11. Воловик О. І., Курсенко Ю. А. Забезпечення конкурентних переваг у процесі інтегрування логістичної та маркетингової діяльності компанії. *Вісник Одеського національного університету. Серія: Економіка*. 2021. Випуск 1(86). Том 26. С. 46-54.
12. Волоснікова Н. М. Теоретичні підходи до оцінювання економічної ефективності інформаційних потоків та інформаційного забезпечення інтегрованої логістизації процесів на мікрорівні. *Бізнес Інформ*. 2019. № 9. С. 179-184.
13. Волощук Ю. О. Стратегічні напрями інноваційного розвитку агропромислових підприємств в контексті неоіндустріалізації. *Інноваційна економіка*. 2021. № 5-6. С. 66-73.
14. Гамова О. В. Інноваційна діяльність як чинник підвищення конкурентоспроможності підприємств машинобудування. *Вісник Хмельницького національного університету: науковий журнал. Економічні науки*. 2020. № 2 (280). С. 231-235.
15. Герасимова В. О., Резанов Е. О. Конкурентоспроможність підприємства: сутність та фактори впливу в сучасних умовах. *Економічний простір*. 2020. Вип. 154. С. 93-97.
16. Горіховський М. В. Стратегічне управління конкурентоспроможністю фермерських господарств. Кандидат наук: автореферат дисертації. Подільський державний аграрно-технічний університет, 2018. 20 с.
17. Гулик Т. В., Кобзев А. В. Стратегічне управління розвитком персоналу як джерело підвищення конкурентоспроможності підприємства. *Економіка і суспільство*. 2018. Вип. 18. С. 353-358.
18. Деркач О. Г., Акіменко А. А. Методичні підходи до оцінювання маркетингової діяльності сільськогосподарського підприємства. *Економіка: реалії часу. Науковий журнал*. 2019. № 6 (46). С. 53-60.
19. Жовновач Р. І. Концептуальні засади формування та реалізації механізму управління конкурентоспроможністю підприємства. *Науковий вісник*

Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки. 2017. Вип. 15 (1). С. 51-55.

20. Захарчук О. В., Навроцький Я. Ф., Вишневецька О. В. Сучасний стан та перспективи матеріально-технічного забезпечення сільського господарства. *Економіка АПК.* 2021. № 6. С. 79-88.

21. Кирилов Ю. Є., Желудько К. В. Прогнозування конкурентоспроможного розвитку аграрних підприємств у системі формування їх конкурентних стратегій. *Економіка АПК.* 2021. № 11. С.23-29.

22. Кобець А. С., Вініченко І. І., Гончаренко О. В., Сітковська А. О. Формування стійкого економічного розвитку сільськогосподарських підприємств. К.: ТОВ «ДКС Центр» 2019. 200 с.

23. Коцюба О. С. Новітні теоретичні підходи до моделювання невизначеності в управлінні підприємством: історичний, концептуальний та інструментальний аспекти. *Стратегія економічного розвитку України.* 2021. № 48. С. 96-113.

24. Кравчук Н. І., Любчик А. Ю. Регіональні особливості сільськогосподарського виробництва. *Економіка: реалії часу. Науковий журнал.* 2020. № 3 (49). С. 14-22.

25. Кучер А. Зональні особливості формування й резерви підвищення сталої конкурентоспроможності аграрних підприємств. *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal.* 2019. Vol. 5. No. 3. P. 77-105.

26. Лазоренко Т. В., Голуб М. О. Економічні аспекти застосування сучасних концепцій менеджменту на вітчизняних підприємствах. *Економіка та управління підприємствами.* 2019. Вип. 1(18). С. 139-143.

27. Лупак Р. Л., Васильців Т. Г. Конкурентоспроможність підприємства: навчальний посібник. Львів: Видавництво ЛКА. 2016. 484 с.

28. Луцишина Є. В. Методика оцінки конкурентоспроможності підприємства. *Соціальна економіка.* 2018. Вип. 56. С. 173-182.

29. Матусевич А. І., Сітковська А. О. Фактори впливу на конкурентоспроможність підприємства. *Забезпечення сталого розвитку*

аграрного сектора економіки: проблеми, пріоритети, перспективи: матеріали 11 міжн. наук.-практ. конф. (Дніпро, 28-29 жовтня 2021 р.). Дніпро: ВПЦ «Гарант СВ», 2021. Т.2. С. 76-77.

30. Матусевич А.І., Сітковська А.О. Фактори впливу на конкурентоспроможність підприємства. *Забезпечення сталого розвитку аграрного сектора економіки: проблеми, пріоритети, перспективи: матеріали 356 XI міжн. наук.-практ. конф. (Дніпро, 28-29 жовтня 2021 р.).* Дніпро: ВПЦ «Гарант СВ», 2021. Т.2. С. 76-77.

31. Пашкевич М. С., Лі Гуаньнань. Теоретичне обґрунтування моделей участі підприємств у досягненні глобальних цілей сталого розвитку. *Бізнес Інформ.* 2021. № 12. С. 184-190.

32. Покатаєва О. В. Дослідження конкурентного потенціалу та стану конкурентоспроможності Запорізького регіону України. *Причорноморські економічні студії: науковий журнал.* 2019. Вип. 46. Ч. 1. С. 129-134.

33. Сахацький М. П., Запша Г. М., Сахацький М. М. Управління розвитком економічного потенціалу сільськогосподарських підприємств та фермерських господарств. *Інноваційна економіка.* 2019. №7-8. С. 52-56.

34. Сітковська А. О. Проблеми розвитку виробництва сільськогосподарської продукції в Україні. *Агросвіт.* 2019. № 12. С. 10-14.

35. Сітковська А. О. Формування конкурентної стратегії розвитку. *Економічні проблеми модернізації та інвестиційно-інноваційного розвитку аграрних підприємств: матеріали VIII всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. молодих вчених і студентів. (Дніпро, 23-24 квітня 2020 р.).* Дніпро. 2020. С. 56-57.

36. Співак С. М., Синькевич Н. І. Організаційно-економічний механізм підвищення конкурентоспроможності підприємства в умовах об'єднань територіальних громад. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління.* 2017. Вип. 2(7). С. 140-143.

37. Толстова А. В., Котельнікова А. В. Теоретичні основи управління конкурентоспроможністю вітчизняних підприємств. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2017. Вип. 59. С. 177-185.
38. Трусова Н. В. Детермінанти нарощування конкурентоспроможності підприємств на засадах інноваційного розвитку. *Збірник наукових праць ТДАТУ імені Дмитра Моторного (економічні науки)*. 2020. № 1(41). С. 34-40.
39. Халімон Т. М. Стратегії підвищення конкурентоспроможності підприємств. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2016. Вип. 10. Ч. 2. С. 117-120.
40. Храпкіна В. В. Управління конкурентоспроможністю підприємств. *Причорноморські економічні студії*. 2020. Вип. № 50. С. 245-248.
41. Чикуркова А. Д., Фень К. С., Формування позитивного іміджу в системі управління конкурентоспроможністю підприємств. *Інноваційна економіка*. 2019. № 1-2(78). С. 107-113.
42. Шаповалова І. В. Конкурентні переваги підприємства: ретроспективний аналіз трактування термінів. *Економіка та суспільство*. 2017. Вип. 10. С. 427-432.
43. Шишкін В. О., Бахметова Я. Ю. Перспективи використання логістичної стратегії як умова забезпечення конкурентоспроможності підприємства. *Modern Economics*. 2019. № 14. С. 296-300.
44. Якименко-Терещенко Н. В., Ніколаєш Я. Р. Сутність та принципи розвитку конкурентного потенціалу економічної системи. *Економіка та держава*. 2018. № 2. С. 32-35.
45. Електронний ресурс: <https://simo.com.ua/> (дата перевірки 09.12.2024).

ДОДАТКИ

Рис. 1.1. Сутність та об'єктивне виявлення категорії конкуренції в економічному середовищі функціонування

Джерело: адаптовано автором на основі джерела [11; 16].

Таблиця 1.1

**Характеристика форм виявлення категорії конкуренції
в ринковому середовищі функціонування**

Форма конкуренції	Загальна характеристика	Приклад
Функціональна	Виникає в ситуації, коли товар, що випускається певним підприємством і поряд з товарами інших фірм задовольняє конкретну потребу споживача. Подібні товари називаються товарно-родовими конкурентами.	Потреба споживача – відпочинок після роботи. Засоби для задоволення потреби: книги, спортивне знаряддя, музичні платівки.
Предметна	Виступає наслідком аналогічності товарів, що випускаються. Ведеться за різними марками одного й того ж товару, що випускаються різними фірмами.	Аналогічні товари різних фірм – спортивний одяг, одяг для активного відпочинку та молодіжний одяг - фірм Adidas, Reebok, O'Neill, Nike, Columbia.
Видова	Виникає між різними різновидами товару, що в принципі задовольняють одну й ту ж потребу; при цьому існує хоча б один параметр, за яким вони розрізняються (потужність двигуна автомобіля, кількість швидкостей у велосипеда тощо).	Автомобілі одного класу, але з різним оснащенням.

Джерело: адаптовано автором на основі джерела [27, с. 103-105].

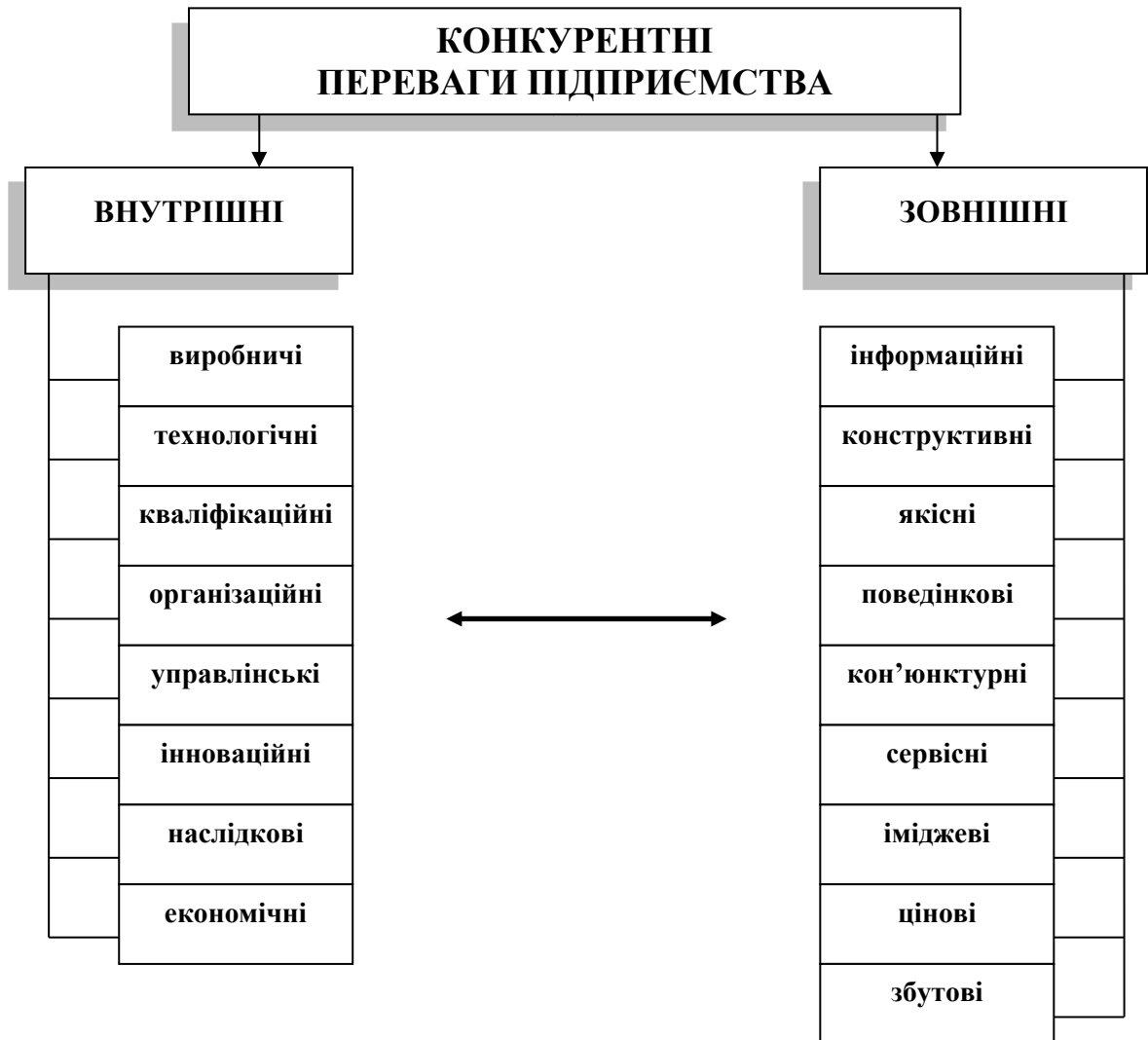
Таблиця 1.2

Трактування та виявлення поняття «конкуренція» в економічному середовищі функціонування

Вчений	Визначення поняття «конкуренція»
Азоєв Г. Л., Зав'ялов П. С., Райзберг Б. А.	Економічний процес взаємодії, взаємозв'язку й боротьби між виступаючими на ринку підприємствами з метою забезпечення кращих можливостей збуту своєї продукції, задоволення різноманітних потреб покупців.
Кіперман Г. Я.	Процес взаємодії, взаємозв'язку і боротьби виробників і постачальників при реалізації продукції, економічне суперництво між відособленими товаровиробниками або постачальниками товарів (послуг) за найбільш вигідні умови збуту.
Макконел К. Р., Брю С. Л.	Наявність на ринку більшої кількості незалежних покупців і продавців, та можливість для них вільно входити на ринок і залишати його.
Маршал А.	Змагання однієї людини з іншими, особливо при купівлі або продажу чого-небудь.
Спірідонов І. А.	Економічний процес взаємодії, взаємозв'язку й боротьби між виступаючими на ринку підприємствами з метою забезпечення кращих можливостей збуту своєї продукції, задоволення різних потреб покупців й одержання найбільшого прибутку.
Перцовський Н. І.	Процес управління суб'єктом власними конкурентними перевагами для досягнення своїх цілей у боротьбі з конкурентами, за задоволення об'єктивних або суб'єктивних потреб у межах законодавства або в природних умовах.
Фахтхурдінов Р. А.	Змагання господарюючих суб'єктів, коли їхні самостійні дії ефективно обмежують можливість кожного з них односторонньо впливати на загальні умови обігу товарів на відповідному товарному ринку.
Юр'єва Т. В.	Змагання між товаровиробниками за найбільш вигідні сфери вкладання капіталу, ринку збуту, джерела сировини.

Джерело: адаптовано автором на основі джерела [18].

Рис. 1.2. Впливи формування конкурентних переваг підприємства

Джерело: адаптовано автором на основі джерела [42].

Таблиця 1.3

**Виявлення конкурентоспроможності продукції та послуг підприємств
за стадіями відтворення продукту**

Стадія відтворення продукту	Назва чинника
Виробнича стадія	<p>Технічні: якість, міцність, надійність, безпечність</p> <p>Економічні: матеріаломісткість, енергоспоживання, габарити, об'єм, вага, концентрація</p> <p>Естетичні: художня виразність та колорит, раціональна організація форми, цілісність композиції</p> <p>Екологічні: вплив на природне та предметне середовища</p> <p>Експлуатаційні: простота користування (приготування), комфортність, ремонтпридатність, зручність в експлуатації.</p>
Стадія продажу	<p>Споруда крамниці: інтер'єр, ергономічні умови</p> <p>Процес продажу: кваліфікація персоналу, швидкість обслуговування, знання іноземних мов</p> <p>Сервіс у процесі продажу: консультація персоналу, доставка, підгонка, монтаж, установка на місці.</p> <p>Гуртовий продаж: франчайзинг, мерчандайзинг, фірмова мережа, дистриб'ютори</p> <p>Умови контракту: ціна, знижка, система оплати</p> <p>Законодавство з регулювання обміну: мито, податки, дотації, правовий захист товару.</p>
Споживання, користування	<p>Сервіс у процесі користування, споживання: мережа пунктів ремонту та гарантійного обслуговування</p> <p>Післяпродажний період: використання за повторним призначенням, продовження експлуатації через оновлення.</p>

Джерело: адаптовано автором на основі джерела [15].

Таблиця 1.4

**Характеристика чинників конкурентоспроможності продукції та
послуг підприємств за ознаками приналежності**

Ознака класифікації	Види чинників
Сфера дії	Макроекономічні – діють на рівні держав і галузей країни
	Мікроекономічні – діють на рівні підприємств, конкретних товарів і послуг
Походження	Основні (природні) – природні ресурси, кліматичні умови, географічне положення країни, некваліфікована і напівкваліфікована робоча сила; «дістаються» країні задарма або реалізація їх вимагає невеликих вкладень; значну роль грають в не наукоємному виробництві: добувній промисловості, будівництві цивільних об'єктів (шкіл, житла), галузях АПК
	Розвинені (штучні) – часто є результатом інтелектуальної діяльності - організація наукових центрів виробництва і формування високоосвічених кадрів, добре розвинена інфраструктура обміну інформацією; для створення чинників потрібні значні і часто тривалі вкладення капіталу і людських зусиль
Спеціалізація	Загальні – чинники, що діють в широкому спектрі галузей: мережа автомобільних шляхів і залізниць, персонал з вищою освітою
	Спеціалізовані – чинники, що діють в обмеженому колі галузей або навіть в одній-єдиній (персонал з вузькою спеціалізацією, інфраструктура специфічного типу; формування чинників вимагає постійного і істотного фінансування, проте їх складніше продублювати конкурентам, оскільки для їх створення необхідні довгострокові інвестиції
Соціально-економічна природа	Ресурси: трудові ресурси (кількість, кваліфікація, вартість робочої сили, тривалість робочого часу, трудова етика); фізичні ресурси (кількість, якість, доступність і вартість корисних земельних ділянок, води, корисних копалини, лісових ресурсів, риболовецьких угідь, кліматичні умови, розташування щодо інших країн); ресурс знань (сума наукової, технічної і ринкової інформації, наявної в країні); грошові ресурси (кількість і вартість капіталу, який може бути задіяний для фінансування промисловості)
	Інфраструктура. Якість інфраструктури і плата за користування нею (транспортна система, система зв'язку, поштові послуги, переказ платежів або засобів із банку в банк, система охорони здоров'я, житловий фонд, установи культури тощо і т.д.)

Джерело: адаптовано автором на основі джерела [22, с. 95-99].

Рис.1.3. Економічна модель оцінки конкурентоспроможності підприємства

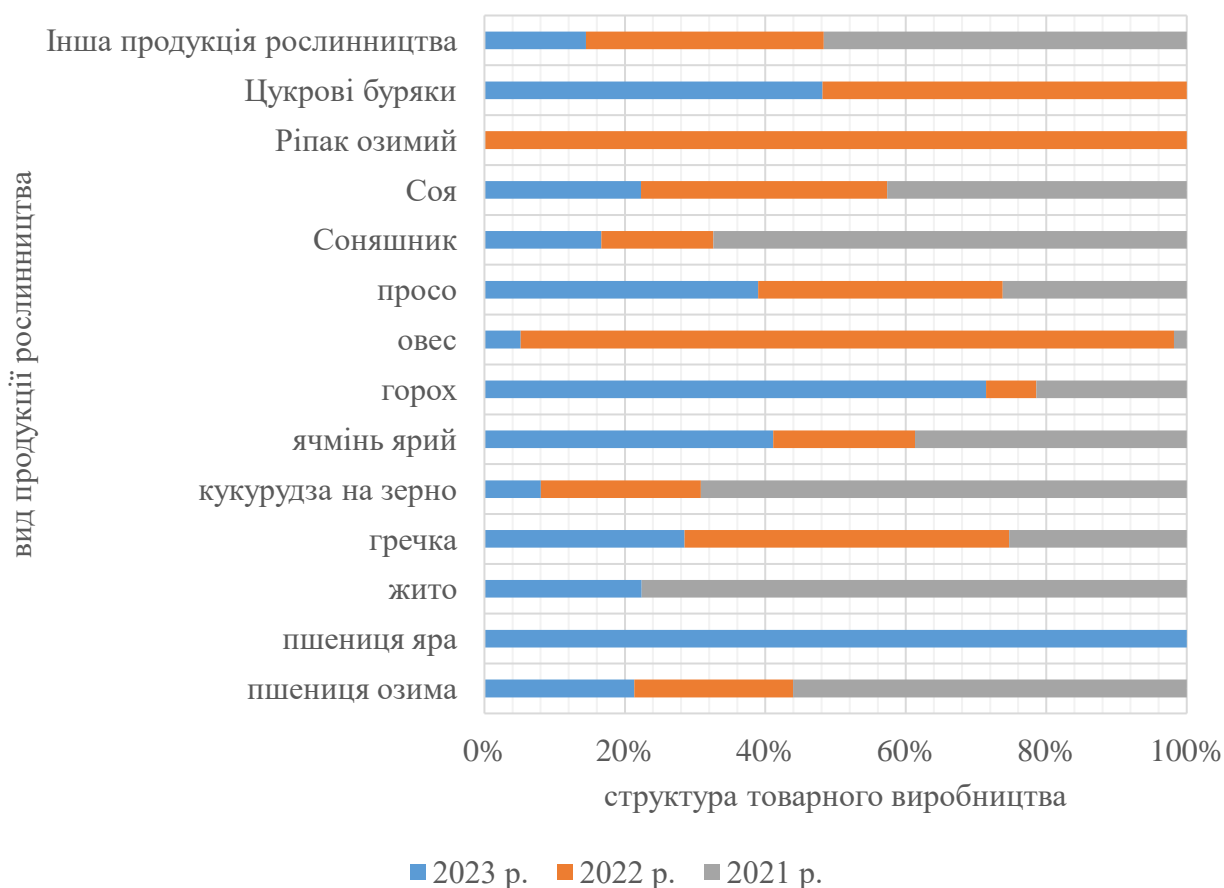
Джерело: адаптовано автором на основі джерела [32; 41].

Таблиця 1.5

Характеристика ризиків розвитку конкурентного середовища підприємства в середньостроковій господарській альтернативі

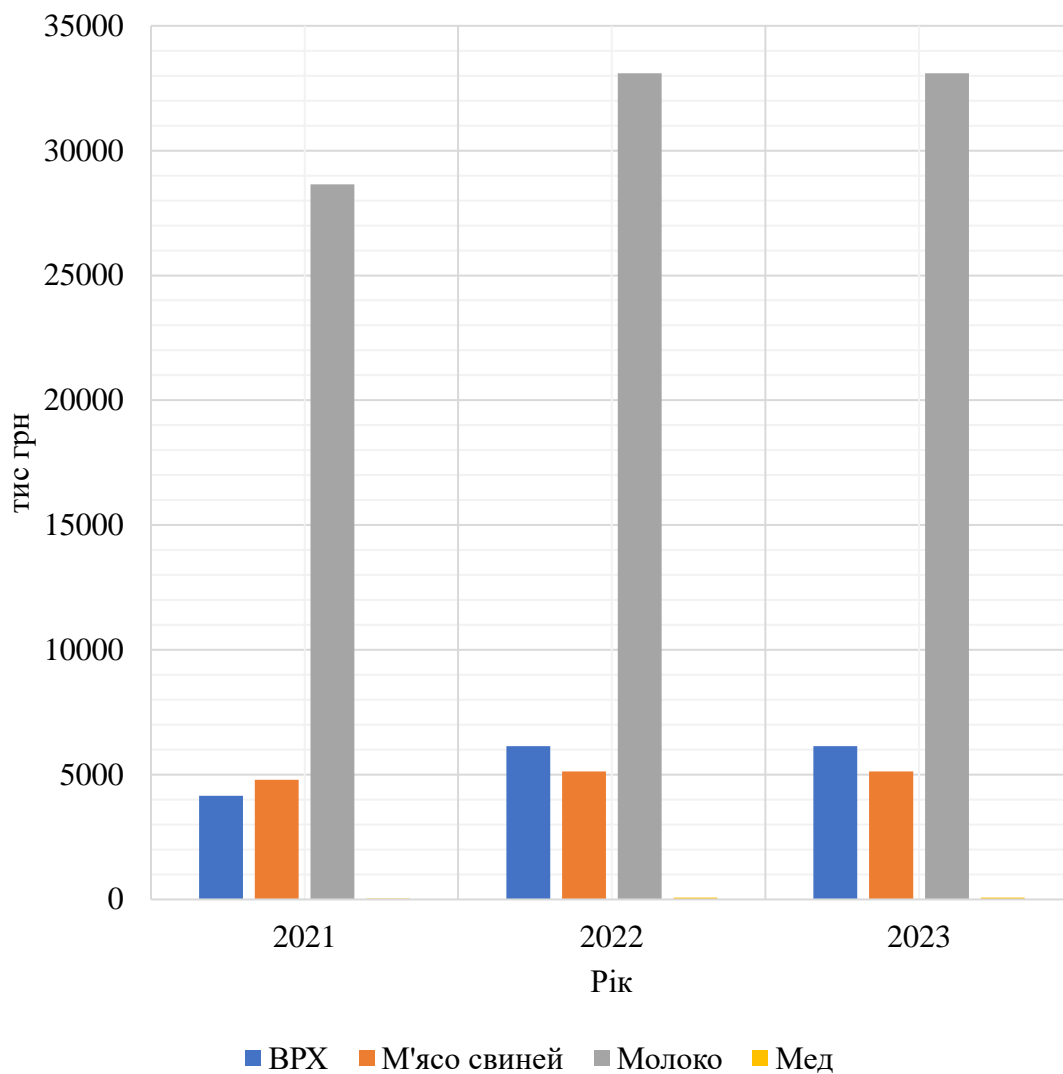
Вид ризику	Причини
Загальні ризики	
Політичний	Поляризація політичних симпатій населення за результатами останніх парламентських виборів (приналежність товарної марки по формі власності до певної політичної сили)
Законодавчий	Недосконалість правової бази; недостатнє законодавче забезпечення
Зовнішньоекономічний	Тенденції в економічному розвитку країн світового співтовариства
Інфляційний	Високий рівень інфляції
Екологічний	Рівень забруднення навколишнього середовища та вміст шкідливих речовин в виробленій продукції
Специфічні ризики	
Виробничо-технічний	Погодні умови; стихійні лиха; зміна продуктивності тварин; нестабільність якості й обсягів сировини; помилки у проектно-кошторисній документації; новизна технологій
Збутовий	Зміна попиту й цін на молочну продукцію; зниження рівня ділової та маркетингової активності; дії конкурентів
Соціальний	Низький рівень доходів населення; нерозвиненість соціальної інфраструктури; труднощі у наборі кваліфікованих кадрів
Фінансово-економічний	Різка зміна цін на продукцію переробних підприємств; залежність від підприємств-постачальників; нестача оборотних коштів; низький рівень платоспроможності покупців продукції; порушення договірних зобов'язань

Джерело: адаптовано автором на основі джерела [14].

Рис. 2.1. Склад і структура товарної продукції галузі рослинництва СВК «Ружинський» Бердичівського району (2021-2023 рр.).

Джерело: побудовано автором (річні звіти СВК «Ружинський» за 2021-2023 рр.)

Рис. 2.2. Склад і структура товарної продукції галузі тваринництва СВК «Ружинський» Бердичівського району (2021-2023 рр.).

Джерело: побудовано автором (річні звіти СВК «Ружинський» за 2021-2023 рр.)

Таблиця 2.1

**PEST-аналіз впливів на господарську діяльність СВК «Ружинський»
Бердичівського району в 2021-2023 рр.**

Аспект зовнішнього середовища	Кількість балів	Аспект зовнішнього середовища	Кількість балів	Аспект зовнішнього середовища	Кількість балів	Аспект зовнішнього середовища	Кількість балів
<i>Політичний (P)</i>		<i>Економічний (E)</i>		<i>Соціальний (S)</i>		<i>Технологічний (T)</i>	
Податкова політика	5	Економічне зростання	10	Розподіл доходів	1	Державна підтримка наукових розробок	4
Захист вітчизняного товаровиробника	5	Кредитно-грошова політика	6	Демографічна ситуація на селі	4	Технологічний розвиток галузі	4
Захист прав споживачів	2	Державна підтримка товаровиробників	6	Удосконалення охорони праці	2	Нові розробки та розвиток	3
Трудове право	3	Диспаритет цін	8	Життєвий рівень населення	6	Швидкість зношування техніки	3
Державне втручання	5	Політика щодо безробіття сільського населення	3	Відношення до роботи	2	Використання енергетичних ресурсів та їх затрати	3
Політична стабільність	5	Рівень інфляції	7	-	-	Фокусування на новітню технологію	3
Кількісна бальна оцінка при використанні експертного методу	25	Кількісна бальна оцінка при використанні експертного методу	40	Кількісна бальна оцінка при використанні експертного методу	15	Кількісна бальна оцінка при використанні експертного методу	20
Загальна кількість балів (100 б.)							

Джерело: власні розробки автора при застосуванні експертного методу бальних оцінок з використанням доповненої методики оцінки умов зовнішнього середовища господарювання на основі джерела [6, с. 205-207].

Таблиця 2.2

**SWOT-аналіз тенденцій впливу на господарське середовище
СВК «Ружинський» Бердичівського району в 2021-2023 рр.**

Характеристика господарства Чинники зовнішнього середовища	Сильні сторони (S)	Слабкі сторони (W)
		Прилеглисть підприємства до транспортної інфраструктури; Ефективність управління; Наявність транспортних засобів; Наявність площ землекористування; Високий рівень забезпеченості кваліфікованим персоналом; Якість продукції.
Можливості (O)	Очікування (S+O)	Очікування (W+O)
Відповідна законодавча база; Функціонування окремих державних програм для підтримки сільськогосподарських підприємств; Відносна політична стабільність.	Зростання обсягів виробництва продукції; Розширення асортименту продукції; Створення власної збутової мережі; Формування ефективної товарної політики.	Модернізація основних засобів і впровадження передових технологій; Розширення каналів збуту продукції; Збільшення частки ринку.
Загрози Т	Очікування (Т+S)	Очікування (Т+W)
Збільшення частки імпортової продукції; Високий рівень інфляції; Мінливість законодавства; Високий рівень податків; Велика кількість конкурентів; Диспаритет цін.	Диверсифікація виробництва; Пошук нових торгових партнерів; Відмова від застарілих технологій.	Згорання видів діяльності; Конкуренція з боку інших підприємств; Відсутність попиту на продукцію; Страхування ризиків в сільському господарстві.

Джерело: власні розробки автора на основі річних звітів СВК «Ружинський» за 2021-2023 рр. та методологічних основ проведення SWOT-аналізу на основі методики [21].

**Рис. 3.1. Обладнання проектного обґрунтування умов зростання рівня конкурентоспроможності СВК «Ружинський» на перспективний господарський період 2025-2029 рр.
(універсальний крупозавод АГРО-СІМО-МАШБУД)**

Рис. 3.2. Обладнання проектного обґрунтування умов зростання рівня конкурентоспроможності СВК «Ружинський» на перспективний господарський період 2025-2029 рр. (універсальний крупозавод АГРО-СІМО-МАШБУД)

**Рис. 3.3. Обладнання проектного обґрунтування умов зростання рівня конкурентоспроможності СВК «Ружинський» на перспективний господарський період 2025-2029 рр.
(універсальний крупозавод АГРО-СІМО-МАШБУД)**

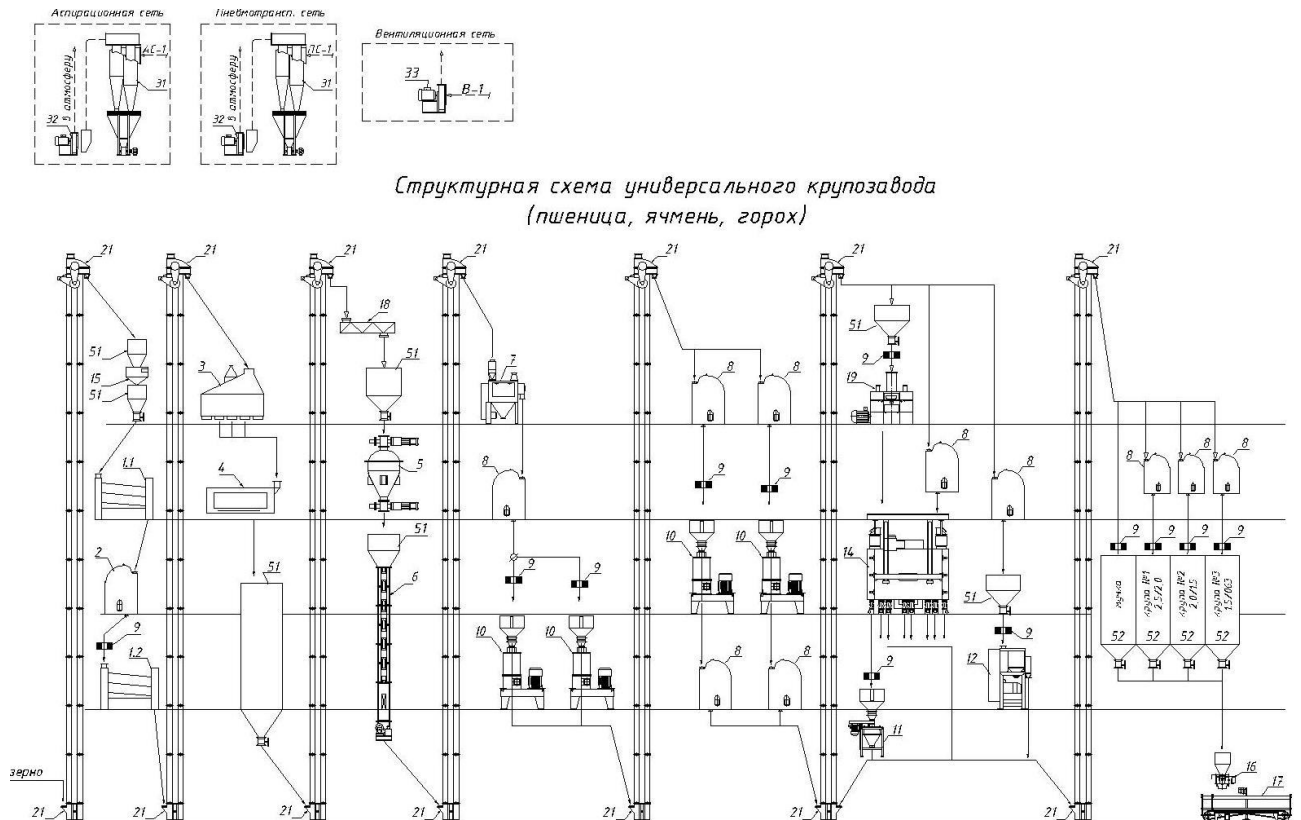
**Рис. 3.4. Обладнання проектного обґрунтування умов зростання рівня конкурентоспроможності СВК «Ружинський» на перспективний господарський період 2025-2029 рр.
(універсальний крупозавод АГРО-СИМО-МАШБУД)**

Рис. 3.5. Обладнання проектного обґрунтування умов зростання рівня конкурентоспроможності СВК «Ружинський» на перспективний господарський період 2025-2029 рр. (універсальний крупозавод АГРО-СИМО-МАШБУД)

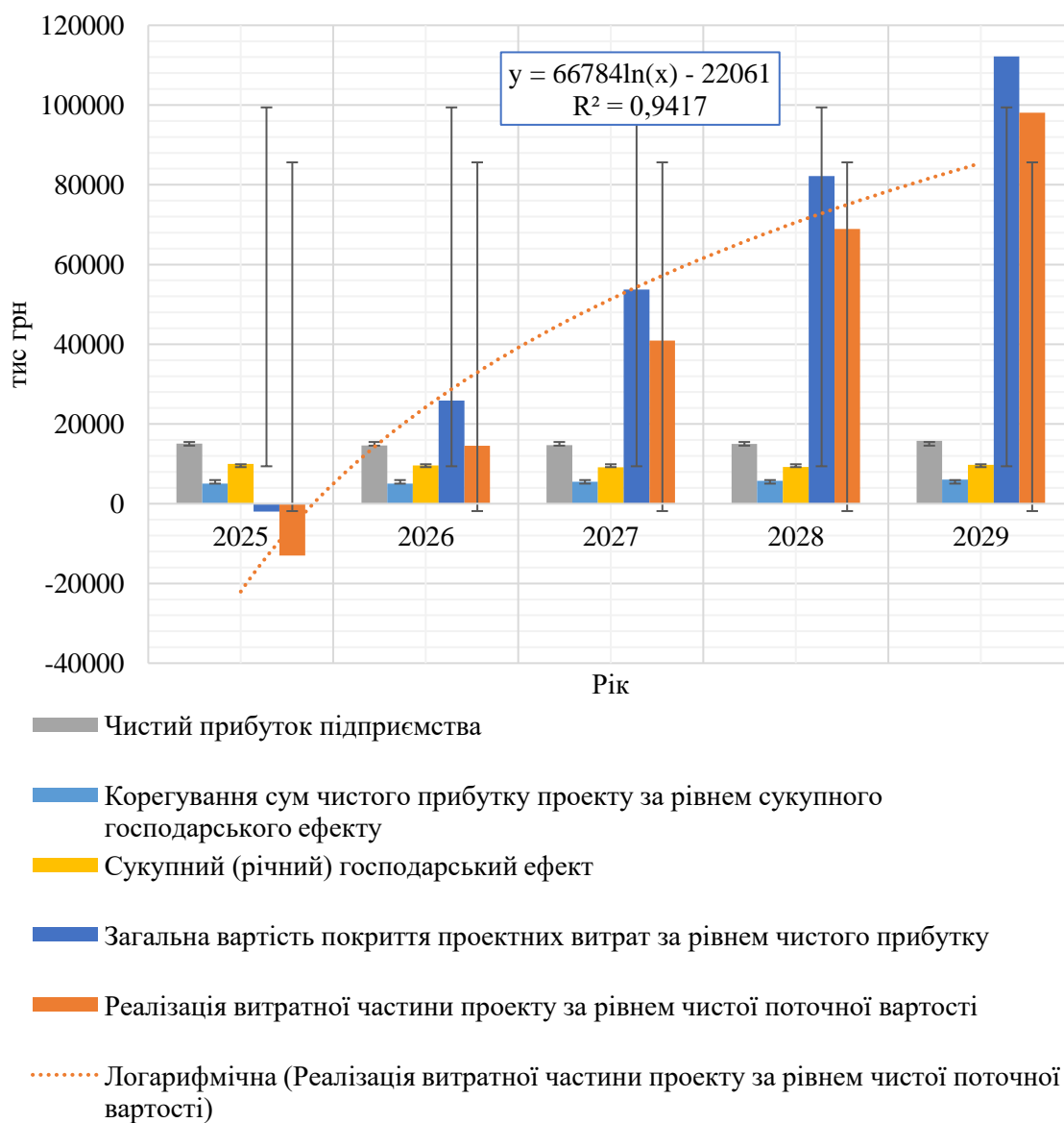

Рис. 3.6. Обладнання проектного обґрунтування умов зростання рівня конкурентоспроможності СВК «Ружинський» на перспективний господарський період 2025-2029 рр. (універсальний крупозавод АГРО-СІМО-МАШБУД)

Рис. 3.7. Схематична лінія обладнання проектного обґрунтування умов зростання рівня конкурентоспроможності СВК «Ружинський» на перспективний господарський період 2025-2029 рр. (універсальний крупозавод АГРО-СИМО-МАШБУД)

Рис 3.10. Аналіз ефективності проектного обґрунтування умов зростання рівня конкурентоспроможності СВК «Ружинський» на перспективний господарський період 2025-2029 рр.

Джерело: власні дослідження автора.